

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

dels att 15 kap. 6, 10 och 14 §§ samt 16 kap. ska upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före 15 kap. 6, 10 och 14 §§ ska utgå
dels att 2 kap. 23 §, 9 kap. 1 och 9 §§, 10 kap. 2 §, 15 kap. 2–5, 7, 9, 15, 17–19 och 21–23 §§ samt rubrikerna närmast före 15 kap. 4, 5, 7, 18 och 22 §§ ska ha följande lydelse

dels att det i lagen ska införas nya bestämmelser, 2 kap. 9 a och 16 a §§, 4 kap. 10 §, 7 kap. 4 §, 10 kap. 4 §, 11 kap. 17 §, 15 kap. 3 a, 5 a, 13 a, 13 b och 15 a §§, nya kapitel, 16 och 17 kap. samt närmast före 10 kap. 4 §, 11 kap. 17 §, 15 kap. 3 a, 5 a och 15 a §§ nya rubriker av följande lydelse

2 kap.

9 a §

Med inköpscentral avses en upphandlande myndighet som

- 1. ingår ramavtal om bygg-entreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för andra upphandlande myndigheter, eller*
- 2. medverkar vid en offentlig upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande myndigheter.*

16 a §

Med skriftlig avses även uppgifter i läsbar form som går att överföra och lagra med elektroniska medel.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (EUT L 335, 20/12/2007, s. 31–46, Celex 32007L0066).

Med *direktupphandling* avses ett förfarande utan krav på *anbud*.

Med *direktupphandling* avses en upphandling utan krav på att *anbud lämnas i viss form*.

4 kap.

Inköpscentraler

10 §

En upphandlande myndighet får anskaffa byggtreprenader, varor och tjänster med hjälp av en inköpscentral.

7 kap.

Annonsering vid förhandsinsyn

4 §

En upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 5–9 §§ får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska gemenskapernas kommission (förhandsinsyn).

9 kap.

1 §

Anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *andra eller tredje stycket*.

En upphandlande myndighet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas med något *elektroniskt medel*.

Myndigheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Myndigheten *skall* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

Anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *tredje stycket*.

En upphandlande myndighet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas med ett *elektroniskt medel eller på annat sätt*.

Myndigheten *ska* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

9 §

En upphandlande myndighet *skall* snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten.

En sådan underrättelse skall lämnas även när en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen.

En upphandlande myndighet *ska* snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som *har* fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. *I underrättelsen ska anges den period före vars utgång avtal enligt 16 kap. 6 § inte får ingås (avtalsspärr).*

En skriftlig underrättelse ska snarast möjligt lämnas till anbudssökandena och anbudsgivarna även när en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen. *I underrättelsen ska skälen för beslutet anges.*

10 kap.

2 §

En leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av *denna bestämmelse*.

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av *bestämmelserna i 10 eller 11 kap.*

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Myndigheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Myndigheten får, *utom i de fall som avses i 4 §*, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Kontroll av uppgifter om skatter och social-försäkringsavgifter

4 §

Vid kontroll om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 2 § 5 ska den upphandlande myndigheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras såvitt gäller den anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras såvitt gäller de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

Begränsad kontroll

17 §

En upphandlande myndighet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 10 kap. och 11 kap. 1, 2 samt 6–15 §§ som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller den anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 kap.

2 §

Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap., 11 kap. 6 §, 13 kap. och 16 kap.

Vid offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, om värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande myndighet får

Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap. om lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser, 2 kap. om definitioner, 5 kap. om ramavtal utom såvitt avser 5 kap. 5 § beträffande sådana ramavtal som omfattas av 5 kap. 6 §, 6 kap. 13 § om särskilda villkor för fullgörande av kontrakt, 11 kap. 6 §

publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

om krav på registrering, 13 kap. om byggkoncessioner, 16 kap. om överprövning, skadestånd m.m. och 17 kap. om marknadsskadeavgift.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Vid offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§ *om tekniska specifikationer m.m., när* värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

3 §

En offentlig upphandling enligt detta kapitel *skall* göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande myndigheten skall vid behov besluta riktlinjer för användning av sådant förfarande.

En offentlig upphandling enligt detta kapitel *ska* göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Direktupphandling får vidare användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ är uppfyllda eller om det annars finns synnerliga skäl.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

3 a §

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

4 §

Vid förenklat förfarande *skall* den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid förenklat förfarande *ska* den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Myndigheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

**Begäran om anbud utan Innehåll i annons m.m.
föregående annonsering**

5 §

En upphandlande myndighet får utan föregående annonsering begära anbud genom att skicka en skrivelse till endast en leverantör om

En annons om upphandling enligt 4 § ska innehålla uppgift om föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande myndigheten.

1. det vid ett annonserat förenklat förfarande inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och under förutsättning att kontraktsvillkoren i förfrågningsunderlaget inte ändras väsentligt,

Vid förenklat förfarande ska utöver vad som anges i första stycket framgå

2. det gäller varor som framställs enbart för forsknings-, utvecklings-, experiment- eller

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och

3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Vid urvalsförfarande ska annonsen med ansökningsinbjudan

studieändamål och under innehålla uppgift om
 förutsättning att framställningen 1. hur en anbudsansökan får
 inte sker i vinstsyfte eller för att lämnas, och
 täcka forsknings- och utvecklings- 2. den dag ansökan senast ska
 kostnader, ha kommit in.

3. det som skall upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan levereras av endast en viss leverantör, eller

4. det gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser och ett byte av leverantör skulle medföra oskäligen tekniska eller ekonomiska olägenheter.

Annonsering vid förhandsinsyn

5 a §

En upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en nationell databas.

Förfrågningsunderlag

Tekniska specifikationer

7 §

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid offentlig upphandling som avses i detta kapitel.

Av förfrågningsunderlaget skall det framgå om ett anbud kan komma att antas utan föregående förhandling.

En leverantör som inte särskilt tillfrågats har rätt att på begäran få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid offentlig upphandling som avses i detta kapitel.

9 §

Anbudssökande och anbudsgivare *skall* ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 6 §.

Anbudssökande och anbudsgivare *ska* ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 4 § *andra stycket*.

13 a §

Vid kontroll om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 10 kap. 2 § 5 ska den upphandlande myndigheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras avseende den anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras avseende de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud.

Begränsad kontroll

13 b §

En upphandlande myndighet får

begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 13 § och 11 kap. 6 § eller andra handlingar som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att bjuda in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, den anbudsgivare myndigheten avser tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 §

En upphandlande myndighet skall pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av *andra stycket* eller 13 §.

En upphandlande myndighet får förkasta en ansökan eller ett anbud av samma skäl som en myndighet får utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare enligt 13 § första och andra styckena.

En upphandlande myndighet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 13 §.

15 a §

En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

17 §

Den upphandlande myndigheten får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar

Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar m.m.

18 §

En upphandlande myndighet skall anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt som avser lågt värde.

En upphandlande myndighet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande skall den upphandlande myndigheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap.

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 *skall* den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 *ska* den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

21 §

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *skall* den upphandlande myndigheten senast inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela Europeiska gemenskapernas kommission om det. *I meddelandet skall den upphandlande myndigheten ange om den godkänner att meddelandet publiceras.*

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *ska* den upphandlande myndigheten senast inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela Europeiska gemenskapernas kommission om det.

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

Undantag vid upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

22 §

I fråga om upphandling som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 får regeringen i enskilda fall besluta om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel, och
2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Härutöver får regeringen överlåta till en upphandlande myndighet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

Försvarets materielverk får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingen

1. avser tillägg till en upphandling där regeringen tidigare beslutat om undantag med stöd av första stycket,

2. avser *materiel eller tjänster* inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av *materiel eller tjänster*, eller

2. avser *varor, tjänster eller byggtreprenader* inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av *varor, tjänster eller byggtreprenader*, eller

3. har ett värde som understiger 25 000 000 kronor.

Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

Försvarmakten, Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

23 §

Bestämmelserna i 14 kap. 1 § första stycket, 4 och 6–9 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om inte *tävlingen avser lågt värde*.

Vid anordnande av projekttävlingar *skall* 3 § tillämpas. En projekttävling *skall* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *skall* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *skall* vinnaren respektive vinnarna inbjudas att delta i förhandlingar.

Bestämmelserna i 14 kap. 1 § första stycket, 4 och 6–9 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om inte *tävlingens värde understiger värdet i 3 § andra stycket*.

Vid anordnande av projekttävlingar *ska* 3 § tillämpas. En projekttävling *ska* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *ska* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *ska* vinnaren respektive vinnarna inbjudas att delta i förhandlingar.

Ansökan om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 14 §.

Behörig domstol

2 §

En ansökan om överprövning enligt 5 eller 14 § ska göras hos den länsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förbud mot överklagande

3 §

Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunalagen (1991:900).

Interimistiskt beslut

4 §

Rätten får

1. besluta att avtal inte får ingås innan något annat har beslutats, eller

2. besluta att avtal inte får fullgöras innan något annat har beslutats.

Rätten får låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan

bedömas vara större än skadan för leverantören.

Rätten får även besluta interimistiskt enligt 9 §.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Överprövning av beslut om upphandling

5 §

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten upphäva den upphandlande myndighetens beslut.

Avtalsspärr

6 §

Om den upphandlande myndigheten är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 § får avtal inte ingås (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten skickat en sådan underrättelse med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått.

Om en upphandlande myndighet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den i första eller andra stycket stadgade minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den i underrättelsen angivna perioden.

7 §

Avtalsspärr enligt 6 § gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 eller 4 om undantag beslutats med stöd av 15 kap. 22 §,

2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 5–9 §§,

3. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller

4. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

8 §

Vid förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats.

Förlängd avtalsspärr

9 §

Vid en ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling enligt 5 § fortsätter, om inte rätten beslutar annat, avtalsspärr enligt 6 eller 8 § att gälla under handläggningen i länsrätten (förlängd avtalsspärr).

Tiodagarsfrist

10 §

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att länsrätten har avgjort

målet.

När rätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § 1 får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att länsrätt eller kammarrätt har avgjort målet eller har upphävt det interimistiska beslutet.

När Regeringsrätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § 1 och beslutar att visa målet åter till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av beslut om upphandling

11 §

En ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling ska ha kommit in till länsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som följer av 6 eller 8 §.

12 §

En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till länsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten har skickat en underrättelse om beslutet enligt 9 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 19 § med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt ska en ansökan om överprövning ha kommit in till länsrätten innan 15 dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten har skickat underrättelsen.

13 §

En ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling ska inte prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör.

Om ett avtal ingås i strid mot 4 § 1, 6 §, 8 §, 9 § eller 10 §, ska rätten i stället, på yrkande av leverantör, överpröva avtalet.

Överprövning av avtal

14 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör är ogiltigt om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2 eller 4 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 §, eller 15 kap. 4, 5 a eller 6 §,

2. när avtal inte får ingås enligt 4, 6 eller 8–10 § och de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, eller

3. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att iakta de villkor som framgår av nämnda bestämmelse eller det ramavtal som ligger till grund för det nya anbudsförfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

15 §

Är förutsättningarna för ogiltighet uppfyllda enligt 14 § får rätten ändå besluta att avtalet ska bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

16 §

Bestämmelsen om ogiltighet i 14 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 7 §, eller

2. om en upphandlande myndighet genom en förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla, samt har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtal

17 §

En ansökan som avser överprövning av ett avtal som har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör enligt 14 § ska ha kommit in till länsrätten

1. innan 30 dagar har gått från publiceringen av en efterannons enligt 7 kap. 3 § eller 15 kap. 21 § som innehåller en motivering till att upphandlingen inte har annonserats,

2. innan 30 dagar har gått från det att den upphandlande

myndigheten skriftligen har under-
rättat anbudssökandena och
anbudsgivarna om att avtalet har
slutits samt har lämnat sådana
upplysningar om
tilldelningsbeslutet som avses i
9 kap. 9 § första stycket eller
15 kap. 19 §, eller
3. om 1 eller 2 inte är
tillämpliga, inom sex månader
från det att avtalet slöts.

**Beräkning av avtalsspärrens
längd och tidsfrister för ansökan
om överprövning**

18 §

Vid beräkningen av avtals-
spärrens längd och tidsfrister för
ansökan om överprövning ska 2 §
lagen (1930:173) om beräkning av
lagstadgad tid tillämpas.

Skadestånd

19 §

En upphandlande myndighet
som inte har följt bestämmelserna
i denna lag ska ersätta därigenom
uppkommen skada för leverantör.

20 §

Anbudsgivare eller anbuds-
sökande som har deltagit i en
offentlig upphandling är
berättigad till ersättning för
kostnader för att förbereda anbud
och i övrigt delta i upphandlingen,
om åsidosättandet av
bestämmelserna i denna lag
menligt har påverkat hans eller
hennes möjligheter att tilldelas
kontraktet.

Talan om skadestånd enligt 19 eller 20 §§ ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Marknadsskadeavgift och tillsyn

Marknadsskadeavgift

1 §

Tillsynsmyndigheten ska hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet påförs en särskild avgift (marknadsskadeavgift) i de fall som anges i 2 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet påförs marknadsskadeavgift i de fall som avses i 2 § 3.

2 §

Allmän förvaltningsdomstol ska påföra en upphandlande myndighet marknadsskadeavgift om

1. allmän förvaltningsdomstol i beslut som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 15 §,

2. allmän förvaltningsdomstol i beslut som vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte iakttagits, eller

3. myndigheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2

Marknadsskadeavgiftens storlek

3 §

Marknadsskadeavgiften ska uppgå till lägst tio tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

4 §

Vid fastställande av marknadsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte påföras. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl.

Tidsfrister för ansökan om marknadsskadeavgift

5 §

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 1 eller 2 ska ansökan ha kommit in till länsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det beslut vilken ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 3 och

1. en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtal inom i 16 kap. 17 § föreskrivna tidsfrister ska ansökan ha kommit in till länsrätten tidigast då fristen har löpt ut och samtliga beslut i anledning av överprövningen vunnit laga kraft, dock senast sex månader från den tidpunkt då

samliga beslut vunnit laga kraft, eller

2. ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtal inom i 16 kap. 17 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till länsrätten inom två år från den tidpunkt då avtalet slöts.

**Betalning av marknads-
skadeavgift m.m.**

6 §

Marknadsskadeavgiften tillfaller staten.

7 §

Marknadsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att domen har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i domen.

Om marknadsskadeavgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Verkställighet får ske enligt utsökningsbalkens bestämmelser.

8 §

En påförd marknadsskadeavgift bortfaller om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att domen har vunnit laga kraft.

Tillsyn

9 §

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet

som utövar tillsyn över den offentliga upphandlingen enligt denna lag.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Vid sin tillsyn får myndigheten hämta in alla nödvändiga upplysningar från upphandlande myndigheter eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet. Upplysningarna ska i första hand hämtas in genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfång, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna hämtas in genom besök hos den upphandlande myndigheten.

10 §

En upphandlande myndighet och den som kan antas vara en upphandlande myndighet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

11 §

Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Ett föreläggande enligt första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

När ett föreläggande överklagas är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

12 §

En ansökan om påförande av marknadsskadeavgift ska göras hos den länsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sitt hemvist.

Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 11 § ska överklagas till den länsrätt i vars domkrets den som föreläggandet riktar sig till har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010 och ska inte tillämpas på upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Härigenom föreskrivs² i fråga om lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

dels att 15 kap. 6, 10 och 14 § § samt 16 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 15 kap. 6, 10 och 14 §§ ska utgå,

dels att 2 kap. 26 §, 9 kap. 1 och 9 §§, 10 kap. 3 §, 15 kap. 2–5, 7, 9, 15, 17–19, 21–23 §§ samt rubrikerna närmast före 15 kap. 4, 5, 7, 18 och 22 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas nya bestämmelser, 2 kap. 9 a och 17 a §§, 4 kap. 4 §, 7 kap. 7 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 13 §, 15 kap. 3 a, 5 a, 13 a, 13 b och 15 a §§, nya kapitel, 16 och 17 kap. samt närmast före 10 kap. 5 §, 11 kap. 13 §, 15 kap. 3 a, 5 a och 15 a §§ nya rubriker av följande lydelse

2 kap.

9 a §

Med *inköpscentral* avses en upphandlande myndighet som

1. ingår ramavtal om bygg-entreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter, eller

2. medverkar vid en offentlig upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande enheter.

17 a §

Med *skriftlig* avses även uppgifter i läsbar form som går att överföra och lagras med elektroniska medel.

26 §

Med *direktupphandling* avses ett förfarande utan krav på *anbud*.

Med *direktupphandling* avses ett upphandling utan krav på *att anbud lämnas i viss form*.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (EUT L 335, 20/12/2007, s. 31–46, Celex 32007L0066).

Inköpscentraler

4 §

En upphandlande enhet får anskaffa byggtrepnader, varor och tjänster med hjälp av en inköpscentral.

7 kap.

Annonsering vid förhandsinsyn

7 §

En upphandlande enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 2 eller 3 § får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska gemenskapernas kommission (förhandsinsyn).

9 kap.

1 §

Anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *andra eller tredje stycket*.

En upphandlande enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas med något *elektroniskt medel*.

Enheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Enheten *skall* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

Anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *tredje stycket*.

En upphandlande enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas med ett *elektroniskt medel eller på annat sätt*.

Enheten *ska* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

9 §

En upphandlande enhet *skall* snarast möjligt skriftligen

En upphandlande enhet *ska* snarast möjligt skriftligen

underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten.

En sådan underrättelse skall lämnas även när en upphandlande enhet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen.

underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som *har* fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. *I underrättelsen ska anges den period före vars utgång avtal enligt 16 kap. 6 § inte får ingås (avtalsspärr).*

En skriftlig underrättelse ska snarast möjligt lämnas till anbudssökandena och anbudsgivarna även när en upphandlande enhet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen. I underrättelsen ska skälen för beslutet anges.

10 kap.

3 §

En upphandlande enhet får, utöver vad som följer av 1 och 2 §§, utesluta en leverantör från att delta i ett kvalificeringssystem eller i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande enheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av *denna bestämmelse*.

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av *bestämmelserna i 10 eller 11 kap.*

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i

första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Enheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Enheten får, *utom i de fall som avses i 5 §*, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Kontroll av uppgifter om skatter och socialförsäkringsavgifter

5 §

Vid kontroll om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 3 § 5 ska den upphandlande enheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras såvitt gäller den anbudsgivare som enheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras såvitt gäller de anbudssökande som enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive till förhandling.

Begränsad kontroll

13 §

En upphandlande enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 10 kap. och 11 kap. 11 och 12 §§ eller i övrigt som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras avseende den anbudsgivare som enheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras avseende de anbudssökande som enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla

15 kap.

2 §

Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap. och 16 kap. 1–10 §§.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, om värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande enhet får

Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap. om lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser, 2 kap. om definitioner, 5 kap. om ramavtal, 6 kap. 14 § om särskilda villkor för fullgörande av kontrakt, 16 kap. om överprövning, skadestånd m.m. och 17 kap. om marknads-

publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

skadeavgift.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§ *om tekniska specifikationer m.m., när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.*

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

3 §

En upphandling enligt detta kapitel *skall* göras genom förenklat förfarande eller urvals-förfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde *är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande enheten skall vid behov besluta riktlinjer för användning av sådant förfarande.*

En upphandling enligt detta kapitel *ska* göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde *uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 1. Direktupphandling får vidare användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för tilldelning av kontrakt utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 2 och 3 §§ är uppfyllda eller om det annars finns synnerliga skäl.*

Beräkning av värdet av ett kontrakt

3 a §

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Annonsering vid förenklat förfarande Annonsering

4 §

Vid förenklat förfarande *skall* den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en

Vid förenklat förfarande *ska* den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en

elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Vid urvalsförfarande ska den upphandlande enheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

Begäran om anbud utan innehåll i annons m.m. föregående annonsering

5 §

En upphandlande enhet får utan föregående annonsering begära anbud genom att skicka en skrivelse till endast en leverantör om

1. det vid annonserat förenklat förfarande inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och under förutsättning att kontraktsvillkoren i förfrågningsunderlaget inte ändras väsentligt,

2. det gäller varor som framställs enbart för forsknings-, utvecklings-, experiment- eller studieändamål och under förutsättning att framställningen inte sker i vinstsyfte eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

3. det som skall upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan levereras av endast en viss

En annons om upphandling enligt 4 § ska innehålla uppgift om föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande enheten.

Vid förenklat förfarande ska utöver vad som anges i första stycket framgå

- 1. hur anbud får lämnas,*
- 2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och*
- 3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.*

Vid urvalsförfarande annonsen med ansökningsinbjudan innehålla uppgift om

- 1. hur en anbudsansökan får lämnas, och*
- 2. den dag ansökan senast ska ha kommit in.*

leverantör, eller

4. det gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser och ett byte av leverantör skulle medföra oskäligen tekniska eller ekonomiska olägenheter.

Prop. 2009/10:180

Bilaga 12

Annonsering vid förhandsinsyn

5 a §

En upphandlande enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en nationell databas.

Förfrågningsunderlag

Tekniska specifikationer

7 §

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid upphandling som avses i detta kapitel.

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid upphandling som avses i detta kapitel.

Av förfrågningsunderlaget skall det framgå om ett anbud kan komma att antas utan föregående förhandling.

En leverantör som inte särskilt tillfrågats har rätt att på begäran få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

9 §

Anbudssökande och anbudsgivare skall ges skälig tid att komma in med ansökningar eller anbud. Tiden för att få komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då

Anbudssökande och anbudsgivare ska ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då

13 a §

Vid kontroll om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 10 kap. 3 § 5 ska den upphandlande enheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras såvitt gäller den anbudsgivare som enheten avser att tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket hämtas in och kontrolleras avseende de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud.

Begränsad kontroll

13 b §

En upphandlande enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 13 § och övriga handlingar som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska

uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller den eller de anbudsgivare som enheten avser att bjuda in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, den anbudsgivare enheten avser tilldela kontraktet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras såvitt gäller de anbudssökande som enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 §

En upphandlande enhet skall pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av andra stycket eller 13 §.

En upphandlande enhet får förkasta en ansökan eller ett anbud av samma skäl som en enhet får utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare enligt 13 § första och andra styckena.

En upphandlande enhet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 13 §.

Tillgång till andra företags kapacitet

15 a §

En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser

17 §

Den upphandlande enheten får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan enheten skriftligen begärt förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

En upphandlande enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar

**Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar
*m.m.***

18 §

En upphandlande enhet skall anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt som avser lågt värde.

En upphandlande enhet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande skall den upphandlande enheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande enheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 skall den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 ska den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

21 §

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *skall* den upphandlande enheten senast inom 60 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela Europeiska gemenskapernas kommission om det. *I meddelandet skall den upphandlande enheten ange om den godkänner att meddelandet publiceras.*

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *ska* den upphandlande enheten senast inom 60 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela Europeiska gemenskapernas kommission om det.

Undantag vid upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

22 §

I fråga om *kontrakt* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 får regeringen i enskilda fall meddela beslut om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel, och
2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Härutöver får regeringen i enskilda fall överlåta till en upphandlande enhet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

I fråga om *upphandling* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 får regeringen i enskilda fall besluta om

23 §

Bestämmelserna i 13 kap. 1 § första stycket, 4, 6 och 8–10 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 13 kap. 2 §, om inte *tävlingen avser lågt värde.*

Vid anordnande av projekttävlingar *skall* 3 § tillämpas. En projekttävling *skall* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *skall* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *skall*

Bestämmelserna i 13 kap. 1 § första stycket, 4, 6 och 8–10 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om inte *tävlingens värde understiger värdet i 3 § andra stycket.*

Vid anordnande av projekttävlingar *ska* 3 § tillämpas. En projekttävling *ska* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *ska* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *ska*

16 kap. Överprövning, skadestånd m.m.

Ansökan om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 14 §.

Behörig domstol

2 §

En ansökan om överprövning enligt 5 eller 14 § ska göras hos den länsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förbud mot överklagande

3 §

Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunalagen (1991:900).

Interimistiskt beslut

4 §

Rätten får

1. besluta att avtal inte får ingås innan något annat har beslutats, eller

2. besluta att avtal inte får fullgöras innan något annat har beslutats.

Rätten får låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om

den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Rätten får även besluta interimistiskt enligt 9 §.

Överprövning av beslut om upphandling

5 §

Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten upphäva den upphandlande enhetens beslut.

Avtalsspärr

6 §

Om den upphandlande enheten är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 § får avtal inte ingås (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat en sådan underrättelse med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått.

Om en upphandlande enhet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den i första eller andra stycket stadgade minimifristen, får avtal om upphandling inte ingås förrän efter utgången av den i underrättelsen angivna perioden.

7 §

Avtalsspärr enligt 6 § gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 om undantag beslutats med stöd av 15 kap. 22 §

2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 2 eller 3 §, eller

3. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.,

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

8 §

Vid förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § får avtal om upphandling inte ingås förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats.

Förlängd avtalsspärr

9 §

Vid en ansökan om överprövning av beslut om upphandling enligt 5 § fortsätter, om inte rätten beslutar annat, avtalsspärr enligt 6 eller 8 § att gälla under handläggningen i länsrätten (förlängd avtalsspärr).

Tiodagarsfrist

10 §

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att länsrätten har avgjort målet.

När rätten har fattat ett

interimistiskt beslut enligt 4 § 1 får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att länsrätt eller kammarrätt har avgjort målet eller har upphävt det interimistiska beslutet.

När Regeringsrätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § 1 och beslutar att visa målet åter till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av beslut om upphandling

11 §

En ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling ska ha kommit in till länsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som följer av 6 eller 8 §.

12 §

En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till länsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat en underrättelse om beslutet enligt 9 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 19 § med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, ska en ansökan om överprövning ha kommit in till länsrätten innan 15 dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat underrättelsen.

13 §

En ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling ska inte prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör.

Om ett avtal ingås i strid mot 4 § 1, 6 §, 8 §, 9 § eller 10 §, ska rätten i stället, på yrkande av leverantör, överpröva avtalet.

Överprövning av avtal

14 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör är ogiltigt om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4, 5 eller 7 §, 13 kap. 5 §, eller 15 kap. 4, 5 a eller 6 §, eller

2. när avtal inte får ingås enligt 4, 6 eller 8–10 § och de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Undantag från ogiltighet

15 §

Är förutsättningarna för ogiltighet uppfyllda enligt 14 § får rätten ändå besluta att avtalet ska bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

16 §

Bestämmelsen om ogiltighet i 14 § ska inte tillämpas om en upphandlande enhet genom en förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla, samt har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtal

17 §

En ansökan som avser överprövning av ett avtal som har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör enligt 14 § ska ha kommit in till länsrätten

1. innan 30 dagar har gått från publiceringen av en efterannons enligt 7 kap. 6 § eller 15 kap. 21 § som innehåller en motivering till att upphandlingen inte har annonserats,

2. innan 30 dagar har gått från det att den upphandlande enheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat sådana upplysningar om tilldelningsbeslutet som avses i 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §, eller

3. om 1 eller 2 inte är tillämpliga, inom sex månader från det att avtalet om upphandling slöts.

Beräkning av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning

18 §

Vid beräkningen av avtals-

spärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 12

Skadestånd

19 §

En upphandlande enhet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

20 §

Anbudsgivare eller anbudssökande som har deltagit i en upphandling är berättigad till ersättning för kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

21 §

Talan om skadestånd enligt 19 eller 20 § ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Marknadsskadeavgift och tillsyn

Marknadsskadeavgift

1 §

Tillsynsmyndigheten ska hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande enhet påförs en särskild avgift (marknadsskadeavgift) i de fall som anges i 2 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande enhet påförs marknadsskadeavgift i de fall som avses i 2 § 3.

2 §

Allmän förvaltningsdomstol ska påföra en upphandlande enhet marknadsskadeavgift om

1. allmän förvaltningsdomstol i beslut som vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 15 §, trots att det föreligger grund för ogiltighet,

2. allmän förvaltningsdomstol i beslut som vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte iakttagits, eller

3. enheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4, 5 eller 7 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4, 5 a eller 6 §.

Marknadsskadeavgiftens storlek

3 §

Marknadsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

4 §

Vid fastställande av marknadsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte påföras. Avgiften får efterges om

**Tidsfrister för ansökan om
marknadsskadeavgift**

5 §

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 1 eller 2 ska ansökan ha kommit in till länsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det beslut vilken ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 3 och

1. en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtal inom i 16 kap. 17 § föreskrivna tidsfrister ska ansökan ha kommit in till länsrätten tidigast då fristen har löpt ut och samtliga beslut i anledning av överprövningen vunnit laga kraft, dock senast sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut vunnit laga kraft, eller

2. ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtal inom i 16 kap. 17 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till länsrätten inom två år från den tidpunkt då avtalet slöts.

**Betalning av marknads-
skadeavgift m.m.**

6 §

Marknadsskadeavgiften tillfaller staten.

7 §

Marknadsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att

domen har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i domen.

Om marknadsskadeavgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Verkställighet får ske enligt utökningsbalkens bestämmelser.

8 §

En påförd marknadsskadeavgift bortfaller om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att domen har vunnit laga kraft.

Tillsyn

9 §

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över upphandling enligt denna lag.

Vid sin tillsyn får myndigheten hämta in alla nödvändiga upplysningar från upphandlande enheter eller den som kan antas vara en upphandlande enhet. Upplysningarna ska i första hand hämtas in genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfång, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna hämtas in genom besök hos den upphandlande enheten.

10 §

En upphandlande enhet och den som kan antas vara en upphandlande enhet är skyldig att

11 §

Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande enhet eller den som kan antas vara en upphandlande enhet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Ett föreläggande enligt första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

När ett föreläggande överklagas är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

Behörig domstol

12 §

En ansökan om påförande av marknadsskadeavgift ska göras hos den länsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sitt hemvist.

Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 11 § ska överklagas till den länsrätt i vars domkrets den som föreläggandet riktar sig till har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010 och ska inte tillämpas på upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanserna avseende departementspromemorian Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet (Ds 2009:30)

Prop. 2009/10:180
Bilaga 13

Efter remiss har yttranden över departementspromemorian kommit in från Riksdagens ombudsmän (JO), Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Sundsvall, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Värmlands län, Länsrätten i Östergötlands län, Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Kommerskollegium, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Riksgäldskontoret, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Fortifikationsverket, Kammarkollegiet, Statskontoret, Verket för högskoleservice, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Lantmäteriet, Post & Telestyrelsen, Banverket, Vägverket, Rikstrafiken, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Regelrådet, Transportstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Gällivare kommun, Göteborgs kommun, Halmstads kommun, Jönköpings kommun, Malmö kommun, Sigtuna kommun, Skövde kommun, Stockholms kommun, Sunne kommun, Täby kommun, Uppsala kommun, Östersunds kommun, Skåne läns landsting, Stockholms läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Sveriges advokatsamfund, Almega, Företagarna, Stockholms handelskammare, Svenskt Näringsliv, Sveriges Kommuner och Landsting och Sveriges Offentliga Inköpare.

Därutöver har även Avfall Sverige, SABO AB, Sveriges Arkitekter, Byggherrarna, Johnson & Johnson, Läkemedelindustriföreningen, Advokatfirman Delphi, Advokatfirman Sundstrand, Foyen Advokatfirma, Konkurrenskommissionen, Almega It & Telekomföretagen, Opic, Almega Serviceentreprenörerna, Swedish Medtech och Advokatfirman Lindahl yttrat sig.

Riksrevisionen, Kronofogdemyndigheten, Luftfartsverket, Haparanda kommun, Kalmar kommun, Tanums kommun och Norrbotten läns landsting har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om
offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling

dels att 15 kap. 6, 10 och 14 §§ samt 16 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 15 kap. 6, 10 och 14 §§ ska utgå,

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 1 och 23 §§, 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§, 8 kap. 3,
5, 10, 11 och 12 §§, 9 kap. 1 och 9 §§, 10 kap. 2 §, 11 kap. 3 och 4 §§,
12 kap. 2 §, 15 kap. 2–5, 7, 9, 15, 17–19 och 21–23 §§ samt rubrikerna
närmast före 4 kap. 1 §, 8 kap. 3, 10–12 §§, 15 kap. 4, 5, 7, 18 och 22 §§
ska ha följande lydelse

dels att det i lagen ska införas 35 nya paragrafer, 1 kap. 9 a §, 2 kap.
6 a, 9 a och 10 a §§, 4 kap. 10–22 §§, 7 kap. 4 §, 10 kap. 4 §, 11 kap.
17 §, 15 kap. 3 a, 5 a, 13 a, 13 b och 15 a §§, nya kapitel, 5 a, 16 och
17 kap. samt närmast före 4 kap. 10, 12–14, 16–18 och 20–22 §§, 7 kap.
4 §, 10 kap. 4 §, 11 kap. 17 § samt 15 kap. 3 a, 5 a, 13 b och 15 a §§ nya
rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser (1 kap.),
- definitioner (2 kap.),
- tröskelvärden (3 kap.),
- upphandlingsförfaranden (4 kap.),
- ramavtal (5 kap.),
- *elektronisk auktion (5 a kap.)*,
- tekniska specifikationer och särskilda kontraktsvillkor i förfrågningsunderlag m.m. (6 kap.),
- annonsering av upphandling (7 kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (EUT L 335, 20.12.2007, s. 31, Celex 32007L0066) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster (EUT L 134, 30.4.2004, s. 114, Celex 32004L0018) senast ändrat genom kommissionens förordning (EG) nr 1177/2009 av den 30 november 2009 om ändring av europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG, 2004/18/EG och 2009/81/EG avseende de tröskelvärden som ska tillämpas vid upphandlingsförfaranden (EUT L 134, 1.12.2009, s. 64, Celex 32009R1177).

- tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m. (8 kap.),
- kommunikation, information och dokumentation (9 kap.),
- uteslutning av leverantörer (10 kap.),
- kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m. (11 kap.),
- tilldelning av kontrakt (12 kap.),
- byggkoncessioner (13 kap.),
- projekttävlingar på tjänsteområdet (14 kap.),
- upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.), *och* upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.),
- överprövning, skadestånd m.m. (16 kap.), *och* överprövning, skadestånd m.m. (16 kap.), *och* marknads-skadeavgift och tillsyn (17 kap.).

Till lagen hör följande bilagor:

- Förteckning över byggtreprenadkontrakt (bilaga 1)
- Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster) (bilaga 2)
- Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster) (bilaga 3)
- Definition av vissa tekniska specifikationer (bilaga 4)

9 a §

Upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art.

2 kap.

1 §

Med anbudssökande avses den som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat förfarande *eller* i ett urvalsförfarande enligt 15 kap.

Med anbudssökande avses den som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat förfarande, *i en konkurrenspräglad dialog* eller i ett urvalsförfarande enligt 15 kap.

6 a §

Med elektronisk auktion avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder.

9 a §

Med inköpscentral avses en upphandlande myndighet som

1. ingår ramavtal om bygg-entreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för andra upphandlande myndigheter, eller

2. medverkar vid en offentlig upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande myndigheter.

10 a §

Med konkurrenspräglad dialog avses ett förfarande som varje leverantör kan begära att få delta i och där den upphandlande myndigheten för en dialog med de anbudssökande som har bjudits in att delta i detta förfarande för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens behov och som utgör grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena bjuds in att lämna.

23 §

Med direktupphandling avses ett förfarande utan krav på anbud.

Med direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

4 kap.

Öppet, selektivt och förhandlat förfarande

Öppet, selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

1 §

Vid offentlig upphandling skall öppet eller selektivt förfarande användas.

Förhandlat förfarande med eller utan föregående annonsering får dock användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 2–9 §§.

Vid offentlig upphandling ska öppet eller selektivt förfarande användas.

Förhandlat förfarande med eller utan föregående annonsering får dock användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 2–9 §§.

Konkurrenspräglad dialog får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 10–21 §§.

Förhandlat förfarande med föregående annonsering får användas

1. om de anbud som lämnats vid ett öppet eller ett selektivt förfarande är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till vad som föreskrivs i

a) 1 kap. 10 § andra stycket om att juridiska personer i vissa fall *skall* uppge namn och yrkeskvalifikationer på personer som *skall* utföra en tjänst som omfattas av upphandlingen,

b) 6 kap. 9 § andra och fjärde styckena om att otillåtna alternativa anbud inte får beaktas respektive att endast alternativa anbud som uppfyller ställda minimikrav får beaktas,

c) 6 kap. 11 § om att en anbudsgivare *skall* ange hur stor del som kan komma att läggas ut på tredje man,

d) 6 kap. 12 § andra stycket om att anbudsgivare och anbudssökande *skall* bekräfta att hänsyn tagits till bestämmelserna om arbetarskydd och arbetsvillkor vid utformning av anbudet,

e) 9 kap. 8 § andra stycket om att en leverantör *skall* förtydliga och komplettera handlingar som getts in,

f) 10 kap. om uteslutning av leverantörer,

g) 11 kap. om kontroll av leverantörers lämplighet och val av leverantörer m.m., eller

h) 12 kap. om tilldelning av kontrakt,

2. om det som *skall* upphandlas är av sådant slag eller förenat med sådana risker att det på grund av särskilda omständigheter inte går att ange något totalpris i förväg,

3. för finansiella och intellektuella tjänster som är av sådan art att det inte går att utarbeta tillräckligt exakt förfrågningsunderlag för att kunna genomföra upphandlingen genom att välja det bästa anbudet enligt bestämmelserna för öppna eller selektiva förfaranden, eller

1. om de anbud som lämnats vid ett öppet eller ett selektivt förfarande *eller vid en konkurrenspräglad dialog* är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till vad som föreskrivs i

a) 1 kap. 10 § andra stycket om att juridiska personer i vissa fall *ska* uppge namn och yrkeskvalifikationer på personer som *ska* utföra en tjänst som omfattas av upphandlingen,

b) 6 kap. 9 § andra och fjärde styckena om att otillåtna alternativa anbud inte får beaktas respektive att endast alternativa anbud som uppfyller ställda minimikrav får beaktas,

c) 6 kap. 11 § om att en anbudsgivare *ska* ange hur stor del som kan komma att läggas ut på tredje man,

d) 6 kap. 12 § andra stycket om att anbudsgivare och anbudssökande *ska* bekräfta att hänsyn tagits till bestämmelserna om arbetarskydd och arbetsvillkor vid utformning av anbudet,

e) 9 kap. 8 § andra stycket om att en leverantör *ska* förtydliga och komplettera handlingar som getts in,

f) 10 kap. om uteslutning av leverantörer,

g) 11 kap. om kontroll av leverantörers lämplighet och val av leverantörer m.m., eller

h) 12 kap. om tilldelning av kontrakt,

2. om det som *ska* upphandlas är av sådant slag eller förenat med sådana risker att det på grund av särskilda omständigheter inte går att ange något totalpris i förväg,

4. för byggentreprenad, som endast har forsknings-, provnings- eller utvecklingsändamål och som inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader.

Första stycket 1 gäller bara om villkoren för kontraktet i förhållande till den tidigare upphandlingen inte ändras väsentligt.

4 §

En upphandlande myndighet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering *skall* äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen *skall* omfatta. Därvid *skall* de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen *eller* i förfrågningsunderlaget. Det slutliga antalet anbud *skall* alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudssökande eller anbudsgivare.

En upphandlande myndighet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering *ska* äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen *ska* omfatta. Därvid *ska* de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen, i förfrågningsunderlaget *eller i det beskrivande dokumentet*. Det slutliga antalet anbud *ska* alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudssökande eller anbudsgivare.

6 §

I de fall som avses i 2 § 1 får en upphandlande myndighet avstå från att annonsera om upphandling, om den i ett förhandlat förfarande bjuder in endast anbudsgivare som uppfyller kraven i 10 och 11 kap. och som i ett föregående öppet eller selektivt förfarande har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven vid upphandlingen. I förfarandet får inte andra än sådana anbudsgivare delta.

I de fall som avses i 2 § 1 får en upphandlande myndighet avstå från att annonsera om upphandling, om den i ett förhandlat förfarande bjuder in endast anbudsgivare som uppfyller kraven i 10 och 11 kap. och som i ett föregående öppet eller selektivt förfarande *eller i en föregående konkurrenspräglad dialog* har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven vid upphandlingen. I förfarandet får inte andra än sådana anbudsgivare delta.

Förutsättningar för konkurrenspräglad dialog

10 §

En upphandlande myndighet får använda sig av konkurrenspräglad dialog vid tilldelning av särskilt komplicerade kontrakt och då öppet eller selektivt upphandlingsförfarande inte medger tilldelning

11 §

Ett kontrakt anses som särskilt komplicerat om det inte rimligen kan krävas av den upphandlande myndigheten att den ska kunna

1. definiera de prestanda- eller funktionskrav enligt 6 kap. 3§ som kan tillgodose myndighetens behov eller med vilka dess mål kan uppnås, eller

2. ange den rättsliga eller finansiella utformningen av ett projekt.

Annonsering av konkurrenspräglad dialog

12 §

Den upphandlande myndigheten ska annonsera en upphandling som ska göras genom konkurrenspräglad dialog. I annonsen eller i ett beskrivande dokument ska myndigheten ange sina behov och krav.

Inledande av dialog

13 §

Den upphandlande myndigheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som har valts ut med tillämpning av 10 och 11 kap.

Dialogens syfte ska vara att identifiera och bestämma hur den upphandlande myndighetens behov bäst kan tillgodoses. Under dialogen får myndigheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda anbudssökandena.

Genomförande av dialogen

14 §

Den upphandlande myndigheten får bestämma att dialogen ska genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras under dialogen. I så

15 §

Den upphandlande myndigheten ska fortsätta dialogen fram till dess att myndigheten har funnit den eller de lösningar som tillgodoser myndighetens behov. Dialogen ska därefter förklaras avslutad och de deltagande anbudssökandena ska snarast möjligt skriftligen underrättas om detta.

Uppmaning att lämna slutgiltiga anbud

16 §

När en underrättelse har lämnats enligt 15 §, ska den upphandlande myndigheten uppmana de deltagande anbudsgivarna att lämna sina slutgiltiga anbud på grundval av den eller de lösningar som har lagts fram och preciserats under dialogen. Anbudet ska innehålla alla de faktorer och villkor som är nödvändiga för projektets genomförande.

Klarläggande och precisering av anbud

17 §

Den upphandlande myndigheten får uppmana en deltagande anbudsgivare att klarlägga och precisera sitt anbud. Sådana åtgärder eller kompletterande upplysningar får dock inte innebära att grundläggande delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud ändras så att det påverkar konkurrensen eller leder till diskriminering.

Värdering av anbud

18 §

Den upphandlande myndigheten ska värdera anbuden på grundval av tilldelningskriterierna. Tilldelningskriterierna ska anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

19 §

Den upphandlande myndigheten ska anta det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten.

Precisering av anbud eller bekräftande av åtaganden

20 §

Den upphandlande myndigheten får uppmana den anbudsgivare vars anbud har identifierats som det ekonomiskt mest fördelaktiga att precisera vissa aspekter i anbudet eller att bekräfta åtaganden som anges där.

En sådan precisering eller ett sådant bekräftande får dock inte leda till

- 1. att väsentliga delar av anbudet eller inbjudan ändras,*
- 2. att konkurrensen snedvrids,*
- eller*
- 3. diskriminering.*

Priser eller betalning till deltagare

21 §

Den upphandlande myndigheten får bestämma att priser eller betalning ska ges till deltagarna i dialogen.

Inköpscentraler

22 §

En upphandlande myndighet får anskaffa byggentreprenader, varor

5 a kap. Elektronisk auktion

Tillämpningsområdet

1 §

En upphandlande myndighet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

1. öppet förfarande,
2. selektivt förfarande,
3. förhandlat förfarande i det fall som avses i 4 kap. 2 § 1,
4. förnyad konkurrensutsättning inom ett ramavtal enligt 5 kap. 7 §,
5. förenklat förfarande, och
6. urvalsförfarande.

2 §

Den elektroniska auktionen ska grundas på

1. priser, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller
2. priser eller nya värden på de komponenter i anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3 §

Om elektronisk auktion kommer att användas, ska den upphandlande myndigheten ange det i annonsen om upphandling.

Förfrågningsunderlag

4 §

Av förfrågningsunderlaget ska det framgå

1. de komponenter i anbuden vars värden kommer att vara

föremål för den elektroniska auktionen,

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbuden som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

De komponenter som avses i första stycket 1 ska kunna kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal.

Första utvärdering av anbud

5 §

Innan en upphandlande myndighet inleder en elektronisk auktion, ska myndigheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen för dessa.

Inbjudan att lämna nya priser eller värden m.m.

6 §

Alla anbudsgivare som har lämnat giltiga anbud ska bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

En inbjudan ska innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den

elektroniska utrustning som används och uppgift om vid vilken tidpunkt den elektroniska auktionen kommer att inledas.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

7§

Vid tilldelning av kontrakt på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med viktningen av tilldelningskriterierna.

8 §

I inbjudan ska anges den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas under auktionen.

Den matematiska formeln ska innefatta den i annonsen eller i förfrågningsunderlaget angivna viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Om kriterieviktningen angetts som intervall ska dessa i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna ska separata formler ges för varje anbud.

9 §

Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan har skickats ut.

10 §

Den elektroniska auktionen får genomföras i flera på varandra följande etapper.

Upplysningar till anbudsgivarna

11 §

Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande myndigheten omedelbart meddela varje anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de ska ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande myndigheten får också lämna andra upplysningar om priser eller värden, under förutsättning att detta har angetts i förfrågningsunderlaget.

Den upphandlande myndigheten får lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

Avslutande av en elektronisk auktion

12 §

En elektronisk auktion ska avslutas av den upphandlande myndigheten

1. vid den tidpunkt då auktionen enligt inbjudan att delta i auktionen ska stängas,

2. när det inte längre lämnas några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 ska den upphandlande myndigheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att stänga auktionen.

I det fall som avses i första stycket 3 ska tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

13 §

När den elektroniska auktionen har stängts, ska den upphandlande myndigheten tilldela kontraktet på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

7 kap.

Annonsering vid förhandsinsyn

4 §

En upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 5–9 §§ får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska kommissionen (förhandsinsyn).

8 kap.

Tidsfrister vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående annonsering

Vid selektivt upphandlingsförfarande och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering *skall* tidsfristen för mottagande av anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då meddelandet om upphandling skickades.

Vid selektivt upphandlingsförfarande *skall* tidsfristen för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag då inbjudan skickades.

Tidsfrister vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering

3 §

Vid selektivt upphandlingsförfarande, *vid konkurrenspräglad dialog* och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering *ska* tidsfristen för mottagande av anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då meddelandet om upphandling skickades.

Vid selektivt upphandlingsförfarande *ska* tidsfristen för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag då inbjudan skickades.

5 §

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel i enlighet med vad som gäller vid användandet av sådan teknik, får tidsfristerna enligt 2 eller 3 § för

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel i enlighet med vad som gäller vid användandet av sådan teknik, får tidsfristerna enligt 2 eller 3 § för

mottagande av anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 4 § för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt *eller* förhandlat förfarande med föregående annonsering förkortas med sju dagar.

Skriftlig inbjudan att komma in med anbud *eller* att förhandla vid selektivt respektive förhandlat förfarande

Vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående annonsering *skall* en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud *eller* att förhandla.

Inbjudan *skall* innehålla förfrågningsunderlaget. Om förfrågningsunderlaget är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan *skall* dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det *skall* betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet *skall* skickas och på vilket eller vilka språk det *skall* skrivas,

mottagande av anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 4 § för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt förfarande, *vid konkurrenspräglad dialog eller vid* förhandlat förfarande med föregående annonsering förkortas med sju dagar.

Skriftlig inbjudan att komma in med anbud, att förhandla *eller föra dialog* vid selektivt respektive förhandlat förfarande *eller konkurrenspräglad dialog*

10 §

Vid selektivt förfarande, *vid konkurrenspräglad dialog och vid* förhandlat förfarande med föregående annonsering *ska* en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud, *att delta i dialogen* *eller* att förhandla.

Inbjudan *ska* innehålla förfrågningsunderlaget *eller, i förekommande fall, det beskrivande dokumentet*. Om förfrågningsunderlaget *eller det beskrivande dokumentet* är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan *ska* dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det *ska* betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet *ska* skickas och på vilket eller vilka språk det *ska* skrivas, *eller, vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om dag och plats för dialogens början samt om det språk som ska användas,*

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som *skall* bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioriteringsordning, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling eller av förfrågningsunderlaget och

6. övriga uppgifter av betydelse för upphandlingen.

Om någon annan än den upphandlande myndigheten *skall* lämna ut förfrågningsunderlaget

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som *ska* bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioriteringsordning, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling, *det beskrivande dokumentet* eller av förfrågningsunderlaget, och

6. övriga uppgifter av betydelse för upphandlingen.

Om någon annan än den upphandlande myndigheten *ska* lämna ut förfrågningsunderlaget eller *det beskrivande dokumentet*

11 §

I det fall någon annan enhet än den ansvariga upphandlande myndigheten på begäran *skall* lämna ut förfrågningsunderlaget eller de kompletterande handlingarna, *skall* adressen till denna enhet anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift *skall* betalas för handlingarna *skall* upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna *skall* skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har *mottagits*.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande

Om någon annan enhet än den ansvariga upphandlande myndigheten på begäran *ska* lämna ut förfrågningsunderlaget, *det beskrivande dokumentet* eller de kompletterande handlingarna, *ska* adressen till denna enhet anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift *ska* betalas för handlingarna, *ska* upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna *ska* skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har *tagits emot*.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande *samt konkurrenspräglad dialog*

12 §

Den upphandlande myndigheten eller den som avses i 16 § andra stycket *skall* lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget eller kom-

Den upphandlande myndigheten eller den som avses i 16 § andra stycket *ska* lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, *det be-*

pletterande handlingar senast sex dagar före den fastställda tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid selektivt förfarande och vid påskyndat förhandlat förfarande enligt 10 kap. 8 § *skall* denna tidsfrist vara fyra dagar.

skrivande dokumentet eller kompletterande handlingar senast sex dagar före den fastställda tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid selektivt förfarande och vid påskyndat förhandlat förfarande enligt 10 kap. 8 § *ska* denna tidsfrist vara fyra dagar.

9 kap.

1 §

Anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *andra eller tredje* stycket.

En upphandlande myndighet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas med *något* elektroniskt medel.

Myndigheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Myndigheten *skall* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

Anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas skriftligen om inte något annat följer av tredje stycket.

En upphandlande myndighet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas med *ett* elektroniskt medel *eller på något annat sätt*.

Myndigheten *ska* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

9 §

En upphandlande myndighet *skall* snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten.

En *sådan* underrättelse *skall* lämnas även när en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen.

En upphandlande myndighet *ska* snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som *har* fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. *I underrättelsen ska myndigheten ange den period som avtal enligt 16 kap. 6 § inte får ingå inom (avtalsspärr)*.

En *skriftlig* underrättelse *ska* snarast möjligt lämnas till *anbudssökandena och anbudsgivarna* även när en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen. *I underrättelsen ska skälen*

10 kap.

2 §

En leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna bestämmelse.

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 10 eller 11 kap.

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Myndigheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Myndigheten får, utom i de fall som avses i 4 §, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Kontroll av uppgifter om skatter och socialförsäkringsavgifter

4 §

Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 2 § första stycket 5 ska den upphandlande myndigheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

11 kap.

3 §

Vid selektivt förfarande *och* förhandlat förfarande med föregående annonsering får den upphandlande myndigheten begränsa antalet anbudssökande som den kommer att bjuda in att lämna anbud eller att förhandla.

Den upphandlande myndigheten *skall* i annonsen ange

1. vilka kriterier eller regler som den kommer att tillämpa vid valet av anbudssökande, och

2. det lägsta antal anbudssökande som kommer att *inbjudas* och, om ett högsta antal kommer att *inbjudas*, detta antal.

Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande med föregående annonsering *och vid konkurrenspräglad dialog* får den upphandlande myndigheten begränsa antalet anbudssökande som den kommer att bjuda in att lämna anbud eller att förhandla.

Den upphandlande myndigheten *ska* i annonsen ange

den kommer att tillämpa vid valet av

2. det lägsta antal anbudssökande som kommer att *bjudas in* och, om ett högsta antal kommer att *bjudas in*, detta antal.

4 §

Antalet anbudssökande som bjuds in att delta vid ett selektivt förfarande *och* vid ett förhandlat förfarande med föregående annonsering *skall* vara tillräckligt stort för att en effektiv konkurrens *skall* kunna uppnås. Antalet anbudssökande som bjuds in att delta vid ett selektivt förfarande får inte vara mindre än fem och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering inte mindre än tre.

Antalet anbudssökande som bjuds in att delta vid ett selektivt förfarande, vid ett förhandlat förfarande med föregående annonsering *eller vid en konkurrenspräglad dialog ska* vara tillräckligt stort för att en effektiv konkurrens *ska* kunna uppnås. Antalet anbudssökande som bjuds in att delta vid ett selektivt förfarande får inte vara mindre än fem och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering *eller vid en konkurrenspräglad dialog* inte mindre än tre.

Begränsad kontroll

17 §

En upphandlande myndighet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 10 kap. samt 11 kap. 2 och 6–15 §§ som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de

begärda handlingarna.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

12 kap.

2 §

Den upphandlande myndigheten *skall* ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Om det enligt den upphandlande myndigheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, *skall* dessa anges i fallande prioritetsordning.

Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning *skall* anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget, *eller i*
3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar.

Den upphandlande myndigheten *ska* ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Om det enligt den upphandlande myndigheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, *ska* dessa anges i fallande prioritetsordning.

Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning *ska* anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget,
3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar, *eller i*
4. *det beskrivande dokumentet.*

15 kap.

2 §

Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap., 11 kap. 6 §, 13 kap. och 16 kap.

Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 4 kap. 22 §, 6 kap. 13 §, 8 kap. 11 §, 11 kap. 6 §, 13 kap.,

16 kap. och 17 kap. Vidare tillämpas bestämmelserna om konkurrenspräglad dialog i 4 kap. 1 § tredje stycket, 4, 6 och 10–21 §§, 8 kap. 3 § första stycket, 5 och 10 §§ samt 11 kap. 3 och 4 §§. Bestämmelserna i 5 kap. är tillämpliga utom såvitt avser 5 kap. 5 § beträffande kravet på minst tre leverantörer för sådana ramavtal som omfattas av 5 kap. 6 §.

Vid offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, om värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande myndighet får publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

Vid offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

3 §

En offentlig upphandling enligt detta kapitel skall göras genom förenklat förfarande eller urvals-förfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande myndigheten skall vid behov besluta riktlinjer för användning av sådant förfarande.

En offentlig upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvals-förfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl.

Konkurrenspräglad dialog får, i enlighet med 2 §, användas om inte förenklat förfarande eller urvalsförfarande medger tilldelning av kontrakt.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

3 a §

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.

Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten senare än ett år tillbaka.

**Annonsering vid förenklat Annonsering
förfarande**

4 §

Vid förenklat förfarande skall den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid förenklat förfarande ska den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid urvals förfarande ska den upphandlande myndigheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Myndigheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

**Begäran om anbud utan Innehåll i annons m.m.
föregående annonsering**

5 §

En upphandlande myndighet får utan föregående annonsering

En annons om upphandling enligt 4 § ska innehålla uppgift om

begära anbud genom att skicka en skrivelse till endast en leverantör om

1. det vid ett annonserat förenklat förfarande inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och under förutsättning att kontraktsvillkoren i förfrågningsunderlaget inte ändras väsentligt,

2. det gäller varor som framställs enbart för forsknings-, utvecklings-, experiment- eller studieändamål och under förutsättning att framställningen inte sker i vinstsyfte eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

3. det som skall upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan levereras av endast en viss leverantör, eller

4. det gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser och ett byte av leverantör skulle medföra oskäliga tekniska eller ekonomiska olägenheter.

föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande myndigheten.

Vid förenklat förfarande ska det dessutom framgå

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och
3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Vid urvalsförfarande ska annonsen med ansökningsinbjudan innehålla uppgift om

1. hur en anbudsansökan får lämnas, och
2. den dag ansökan senast ska ha kommit in.

Annonsering vid förhandsinsyn

5 a §

En upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt

genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig.

Regeringen meddelar föreskrifter om förhandsinsyn.

Förfrågningsunderlag

Tekniska specifikationer

7 §

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid offentlig upphandling som avses i detta kapitel.

Av förfrågningsunderlaget skall det framgå om ett anbud kan komma att antas utan föregående förhandling.

En leverantör som inte särskilt tillfrågats har rätt att på begäran få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid offentlig upphandling som avses i detta kapitel.

9 §

Anbudssökande och anbudsgivare *skall* ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 6 §.

Anbudssökande och anbudsgivare *ska* ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 4 § andra stycket.

13 a §

Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 10 kap. 2 § första stycket 5 ska den upphandlande myndigheten inhämta uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

Begränsad kontroll

13 b §

En upphandlande myndighet får begränsa kontrollen av sådana

handlingar som avses i 13 § och 11 kap. 6 § eller andra handlingar som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att bjuda in till förhandling eller, om ingen förhandling sker, den anbudsgivare som myndigheten avser tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som myndigheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 §

En upphandlande myndighet skall pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av andra stycket eller 13 §.

En upphandlande myndighet får förkasta en ansökan eller ett anbud av samma skäl som en myndighet får utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare enligt 13 § första och andra styckena.

En upphandlande myndighet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 13 §.

Tillgång till andra företags kapacitet

15 a §

En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att till-

handahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

17 §

Den upphandlande myndigheten får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

18 §

En upphandlande myndighet skall anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt som avser lågt värde.

En upphandlande myndighet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande skall den upphandlande myndigheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 skall den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 ska den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

21 §

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., skall den upphandlande myndigheten senast

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., ska den upphandlande myndigheten senast

inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela *Europeiska gemenskapernas kommission* om det. *I meddelandet skall den upphandlande myndigheten ange om den godkänner att meddelandet publiceras.*

inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela *Europeiska kommissionen* om det.

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

Undantag vid upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

22 §

I fråga om upphandling som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 får regeringen i enskilda fall besluta om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel, och
2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Härutöver får regeringen överlåta till en upphandlande myndighet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

Försvarets materielverk får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingen

1. avser tillägg till en upphandling där regeringen tidigare beslutat om undantag med stöd av första stycket,

2. avser *materiel eller tjänster* inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av *materiel eller tjänster*, eller

2. avser *varor, tjänster eller byggtreprenader* inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av *varor, tjänster eller byggtreprenader*, eller

3. har ett värde som understiger 25 000 000 kronor.

Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

Försvarmakten, Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

23 §

Bestämmelserna i 14 kap. 1 § första stycket, 4 och 6–9 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om *inte tävlingen avser lågt värde*.

Vid anordnande av projekttävlingar *skall* 3 § tillämpas. En

Bestämmelserna i 14 kap. 1 § första stycket, 4 och 6–9 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om *tävlingens värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet*.

Vid anordnande av projekttävlingar *ska* 3 § tillämpas. En

projekttävling *skall* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *skall* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *skall* vinnaren respektive vinnarna *inbjudas* att delta i förhandlingar.

projekttävling *ska* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *ska* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *ska* vinnaren respektive vinnarna *bjudas in* att delta i förhandlingar.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

16 kap. Överprövning, skadestånd m.m.

Ansökan om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 §.

Behörig domstol

2 §

En ansökan om överprövning ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förbud mot överklagande

3 §

Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Interimistiskt beslut

4 §

Rätten får besluta att avtal inte får ingås eller att avtal inte får fullgöras innan något annat har beslutats.

Rätten får låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Överprövning av upphandling

5 §

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Avtalsspärr

6 §

Om den upphandlande myndigheten är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §, får avtal inte ingås (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten skickat en sådan underrättelse med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått.

Om en upphandlande myndighet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den i underrättelsen angivna perioden.

Undantag från avtalsspärr

7 §

Avtalsspärr enligt 6 § gäller inte
1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 eller 4 om undantag

beslutats med stöd av 15 kap. 22 §,
2. vid tilldelning av kontrakt
efter upphandling utan föregående
annonsering med stöd av 4 kap. 5–
9 §§,

3. vid tilldelning av kontrakt på
grund av ramavtal enligt 5 kap.
7 §, eller

4. vid direktupphandling enligt
15 kap. 3 § andra stycket.

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

8 §

Vid förhandsinsyn enligt 7 kap.
4 § eller 15 kap. 5 a § får avtal
inte ingås förrän tio dagar har
gått från det att annonsen om
förhandsinsyn publicerats.

Förlängd avtalsspärr

9 §

Vid en ansökan om över-
prövning av en upphandling enligt
5 § fortsätter avtalsspärr enligt 6
eller 8 § att gälla under hand-
läggningen i förvaltningsrätten
(förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon för-
längd avtalsspärr inte ska gälla.

Tiodagarsfrist

10 §

När en förlängd avtalsspärr
gäller enligt 9 §, får avtal inte
ingås förrän tio dagar har gått
från det att förvaltningsrätten har
avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en
kammarrätt har fattat ett
interimistiskt beslut enligt 4 §, får
avtal inte ingås förrän tio dagar
har gått från det att domstolen har
avgjort målet eller upphävt det
interimistiska beslutet.

När Regeringsrätten har fattat
ett interimistiskt beslut enligt 4 §
och beslutar att återförvisa till
lägre instans, får avtal inte ingås

förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

Tidsfrister för ansökan om överprövning av upphandling

11 §

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som följer av 6 eller 8 §.

12 §

En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten har skickat en underrättelse om beslutet enligt 9 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 19 § med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, ska en ansökan om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten innan 15 dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten har skickat underrättelsen.

När prövning av en upphandling inte längre får ske

13 §

En ansökan om överprövning av en upphandling ska inte prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör.

Justering av talan

14 §

Om ett avtal ingås i strid med 4,

465

Överprövning av avtals giltighet

15 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §,

2. när avtal inte får ingås enligt 4, 6, 8, 9 eller 10 § och de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, eller

3. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att följa de villkor som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbuds-förfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

När ett avtal inte får ogiltigförklaras

16 §

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 15 § är uppfyllda.

17 §

Bestämmelsen om ogiltighet i 15 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten skickat en underrättelse om till-

delningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 6 §, eller

2. om en upphandlande myndighet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtals giltighet

18 §

En ansökan som avser överprövning enligt 15 § av ett avtals giltighet som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör ska ha kommit in till förvaltningsrätten

1. innan 30 dagar har gått från publiceringen av en efterannons enligt 7 kap. 3 § eller 15 kap. 21 § som innehåller en motivering till att upphandlingen inte har annonserats,

2. innan 30 dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat sådana upplysningar om tilldelningsbeslutet som avses i 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §, eller

3. om 1 eller 2 inte är tillämpliga, inom sex månader från det att avtalet slöts.

Beräkning av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning

19 §

Vid beräkningen av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Skadestånd

20 §

En upphandlande myndighet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

21 §

Anbudssökande eller anbudsgivare som har deltagit i en offentlig upphandling är berättigad till ersättning för kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

22 §

Talan om skadestånd enligt 20 eller 21 § ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 15 §. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Marknadsskadeavgift och tillsyn

Marknadsskadeavgift

1 §

Tillsynsmyndigheten ska hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet påförs en särskild avgift (marknadsskadeavgift) i de fall som anges i 2 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet påförs marknadsskadeavgift i de fall som avses i 2 § 3.

2 §

Allmän förvaltningsdomstol ska påföra en upphandlande myndighet marknadsskadeavgift om

1. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte iakttagits,

2. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 16 §, eller

3. myndigheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller, 15 kap. 4 eller 6 §.

Marknadsskadeavgiftens storlek

3 §

Marknadsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet.

4 §

Vid fastställande av marknadsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte påföras. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl.

Tidsfrist för ansökan om marknadsskadeavgift efter domstols beslut att ett avtal ska bestå

5 §

En ansökan om att påföra marknadsskadeavgift enligt 2 § 1 eller 2 ska ha kommit in till

förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

***Tidsfrister för ansökan om
marknadsskadeavgift vid otillåten
direktupphandling***

6 §

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 3 och en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten först då fristen har löpt ut och samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft. Ansökan ska dock senast ha kommit in inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut har vunnit laga kraft.

När ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från den tidpunkt då avtalet slöts.

Betalning av marknadsskadeavgift m.m.

7 §

Marknadsskadeavgiften tillfaller staten.

8 §

Marknadsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att avgörandet har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i avgörandet.

Om marknadsskadeavgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om

9 §

En påförd marknadsskadeavgift bortfaller om avgörandet inte har kunnat verkställas inom fem år från det att avgörandet har vunnit laga kraft.

Tillsyn

10 §

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över den offentliga upphandlingen enligt denna lag.

11 §

Vid sin tillsyn får myndigheten inhämta alla nödvändiga upplysningar för sin tillsynsverksamhet från upphandlande myndigheter eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet. Upplysningarna ska i första hand inhämtas genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfång, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna inhämtas genom besök hos den upphandlande myndigheten.

12 §

En upphandlande myndighet och den som kan antas vara en upphandlande myndighet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

13 §

Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller den som kan antas vara en upphandlande myn-

dighet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Ett föreläggande enligt första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

När ett föreläggande överklagas, är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

Behörig domstol

14 §

En ansökan om påförande av marknadsskadeavgift ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sin hemvist.

Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 13 § får överklagas hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den som föreläggandet riktar sig till har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
 2. Äldre bestämmelser ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

dels att 15 kap. 6, 10 och 14 §§ samt 16 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 15 kap. 6, 10 och 14 §§ ska utgå,

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 26 §, 9 kap. 1 och 9 §§, 10 kap. 3 §, 11 kap. 3 §, 15 kap. 2–5, 7, 9, 15, 17–19, 21–23 §§ samt rubrikerna närmast före 15 kap. 4, 5, 7, 18 och 22 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tolv nya paragrafer, 1 kap. 24 a §, 2 kap. 6 a och 9 a §§, 4 kap. 4 §, 7 kap. 7 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 13 §, 15 kap. 3 a, 5 a, 13 a, 13 b och 15 a §§, tre nya kapitler, 5 a, 16 och 17 kap. samt närmast före 4 kap. 4 §, 7 kap. 7 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 13 §, 15 kap. 3 a, 5 a, 13 b, 15 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns föreskrifter om

– lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser (1 kap.),

– definitioner (2 kap.),

– tröskelvärden (3 kap.),

– upphandlingsförfaranden (4 kap.),

– ramavtal (5 kap.),

– *elektronisk auktion (5 a kap.)*,

– tekniska specifikationer och särskilda kontraktsvillkor i förfrågningsunderlag m.m. (6 kap.),

– annonsering av upphandling (7 kap.),

– tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m.) (8 kap.),

– kommunikation, information och dokumentation (9 kap.),

– uteslutning av leverantörer (10 kap.),

– kvalificering och urvalsbedömning (11 kap.),

– tilldelning av kontrakt (12 kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (EUT L 335, 20.12.2007, s. 31, Celex 32007L0066) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi transporter och posttjänster (försörjningsdirektivet) – EUT L 134, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0017 – senast ändrat genom kommissionens förordning (EG) nr 1177/2009 av den 30 november 2009 om ändring av europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG, 2004/18/EG och 2009/81/EG avseende de tröskelvärden som ska tillämpas vid upphandlingsförfaranden (EUT L 134, 1.12.2009, s. 64, Celex 32009R1177).

- projektävlingar på tjänsteområdet (13 kap.),
- anbud som omfattar varor med ursprung tredje land (14 kap)
- upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.) *och*
- överprövning, skadestånd m.m. (16 kap.).
- upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.),
- överprövning, skadestånd m.m. (16 kap.), *och*
- *marknadsskadeavgift och tillsyn (17 kap.).*

Till lagen hör följande bilagor

- Förteckning över byggtreprenadkontrakt (bilaga 1)
- Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster) (bilaga 2)
- Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster) (bilaga 3)
- Definition av vissa tekniska specifikationer (bilaga 4)

24 a §

Upphandlande enheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid upphandling i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art.

2 kap.

6 a §

Med elektronisk auktion avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder.

9 a §

Med inköpscentral avses en upphandlande myndighet som

1. ingår ramavtal om byggtreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter, eller

2. medverkar vid en offentlig upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande enheter.

26 §

Med direktupphandling avses ett förfarande utan krav på anbud.

Med direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

4 kap.

Inköpscentraler

4 §

En upphandlande enhet får anskaffa byggtreprenader, varor och tjänster med hjälp av en inköpscentral.

5 a kap. Elektronisk auktion

Tillämpningsområdet

1 §

En upphandlande enhet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

- 1. öppet förfarande*
- 2. selektivt förfarande,*
- 3. förhandlat förfarande med föregående annonsering,*
- 4. förenklat förfarande, och*
- 5. urvals förfarande.*

2 §

Den elektroniska auktionen ska grundas på

1. priser, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller

2. priser eller nya värden på de komponenter i anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3 §

Om elektronisk auktion kommer att användas, ska den upphandlande enheten ange det i annonsen om upphandling.

Förfrågningsunderlag

4 §

Av förfrågningsunderlaget ska det framgå

1. de komponenter i anbudens vars värden kommer att vara föremål för den elektroniska auktionen,

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbuden som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

De komponenter som avses i första stycket 1 ska kunna kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal.

Första utvärdering av anbud

5 §

Innan en upphandlande enhet inleder en elektronisk auktion, ska enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen för dessa.

***Inbjudan att lämna nya priser
eller värden m.m.***

6 §

Alla anbudsgivare som har lämnat giltiga anbud ska bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

En inbjudan ska innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den elektroniska utrustning som används och uppgift om vid vilken tidpunkt den elektroniska auktionen kommer att inledas.

7 §

Vid tilldelning av kontrakt på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med viktningen av tilldelningskriterierna.

8 §

I inbjudan ska den matematiska formel anges som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas enligt auktionen.

Den matematiska formeln ska innefatta den i annonsen eller i förfrågningsunderlaget angivna viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Om kriterieviktningen angetts som intervall ska dessa i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna ska separata formler ges för varje anbud.

9 §

Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan har skickats ut.

10 §

Den elektroniska auktionen får genomföras i flera på varandra följande etapper.

Upplysningar till anbudsgivarna

11 §

Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande enheten omedelbart meddela varje anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de ska ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande enheten får också lämna andra upplysningar om priser eller värden, under förutsättning att detta har angetts i förfrågningsunderlaget.

Den upphandlande enheten får lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

Avslutande av en elektronisk auktion

12 §

En elektronisk auktion ska avslutas av den upphandlande enheten

1. vid den tidpunkt då auktionen enligt inbjudan att delta i auktionen ska stängas,

2. när det inte längre lämnas några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 ska den upphandlande

enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att stänga auktionen.

I det fall som avses i första stycket 3 ska tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

13 §

När den elektroniska auktionen har stängts, ska den upphandlande enheten tilldela kontraktet på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

7 kap.

Annonsering vid förhandsinsyn

7 §

En upphandlande enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 2 eller 3 § får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska kommissionen (förhandsinsyn).

9 kap.

1 §

Anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas skriftligen om inte något annat följer av *andra eller tredje stycket*.

En upphandlande enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *skall* lämnas *med något elektroniskt medel*.

Enheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Enheten *skall* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

Anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas skriftligen om inte något annat följer av tredje stycket.

En upphandlande enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud *ska* lämnas *med ett elektroniskt medel eller på något annat sätt*.

Enheten *ska* i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

9 §

En upphandlande enhet *skall* snarast möjligt skriftligen under-
rätta anbudssökandena och an-
budsgivarna om de beslut som
fattats om att sluta ett ramavtal
eller att tilldela ett kontrakt och
om skälen för besluten.

En sådan underrättelse *skall*
lämnas även när en upphandlande
enhet beslutar att avbryta en upp-
handling för vilken det har gått ut
inbjudan att lämna anbud samt vid
beslut att göra om upphandlingen.

En upphandlande enhet *ska*
snarast möjligt skriftligen under-
rätta anbudssökandena och an-
budsgivarna om de beslut som *har*
fattats om att sluta ett ramavtal
eller att tilldela ett kontrakt och
om skälen för besluten. *I under-*
rättelsen ska enheten ange den
period som avtal enligt 16 kap. 6 §
inte får ingås inom (avtalsspärr).

En skriftlig underrättelse *ska*
snarast möjligt lämnas till anbuds-
sökandena och anbudsgivarna
även när en upphandlande enhet
beslutar att avbryta en upp-
handling för vilken det har gått ut
inbjudan att lämna anbud samt vid
beslut att göra om upphandlingen.
I underrättelsen ska skälen för
beslutet anges.

10 kap.

3 §

En upphandlande enhet får, utöver vad som följer av 1 och 2 §§,
utesluta en leverantör från att delta i ett kvalificeringssystem eller i en
upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är
föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är
underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångs-
förvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende
yrkesutövningen,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den
upphandlande enheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter
eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

6. i något väsentligt hänseende
har låtit bli att lämna begärda upp-
lysningar eller lämnat felaktiga
upplysningar som begärts med
stöd av *denna bestämmelse*.

6. i något väsentligt hänseende
har låtit bli att lämna begärda upp-
lysningar eller lämnat felaktiga
upplysningar som begärts med
stöd av *bestämmelserna i 10 eller*
11 kap.

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en
företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i
första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första
stycket 4.

Enheten får begära att en

Enheten får, *utom i de fall som*

leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

avses i 5 §, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

Kontroll av uppgifter om skatter och socialförsäkringsavgifter

5 §

Vid kontroll om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 3 § första stycket 5 ska den upphandlande enheten inhämta uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

11 kap.

3§

Den upphandlande enheten *skall* ange kriterier och regler för urval till ett kvalificeringssystem, och i den utsträckning som framgår av 10 kap., grunder för uteslutning från ett sådant system. Detta kan göras genom en hänvisning till andra företags kvalificeringssystem.

Kriterierna och reglerna *skall* tillhandahållas den leverantör som begär det.

En leverantör kan när som helst *kan* ansöka om att bli kvalificerad.

Kriterierna och villkoren för urval får vid behov uppdateras. Berörda leverantörer *skall* underättas om de ändringar som gjorts.

Den upphandlande enheten *ska* ange kriterier och regler för urval till ett kvalificeringssystem, och i den utsträckning som framgår av 10 kap., grunder för uteslutning från ett sådant system. Detta kan göras genom en hänvisning till andra företags kvalificeringssystem.

Kriterierna och reglerna *ska* tillhandahållas den leverantör som begär det.

En leverantör kan när som helst ansöka om att bli kvalificerad.

Kriterierna och villkoren för urval får vid behov uppdateras. Berörda leverantörer *ska* underättas om de ändringar som gjorts.

Begränsad kontroll

13 §

En upphandlande enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 10 kap. samt 11 kap. 11 och 12 §§ eller i övrigt som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och

anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett öppet förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras avseende den eller de anbudsgivare som enheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

I ett selektivt eller förhandlat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 kap.

2 §

Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap. och 16 kap. 1–10 §§.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, om värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande enhet får publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap., 6 kap. 14 §, 16 kap. och 17 kap.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

Ett särskilt kvalificeringssystem enligt 11 kap. 2 § får tillämpas vid användning av urvalsförfarande för tilldelning av kontrakt eller ramavtal enligt detta kapitel.

3 §

En upphandling enligt detta kapitel *skall* göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande enheten skall vid behov besluta riktlinjer

En upphandling enligt detta kapitel *ska* göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 1. Vidare får direkt-

för användning av sådant förfarande.

upphandling användas i tillämplig omfattning i de fall då förutsättningarna för tilldelning av kontrakt utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 2 och 3 §§ är uppfyllda eller om det annars finns synnerliga skäl.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

Beräkning av värdet av ett kontrakt

3 a §

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.

Vid beräkningen ska den upphandlande enheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av enheten senare än ett år tillbaka.

Annonsering vid förenklat förfarande

4 §

Vid förenklat förfarande skall den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid förenklat förfarande ska den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid urvals förfarande ska den upphandlande enheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig. Enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

5 §

En upphandlande enhet får utan föregående annonsering begära anbud genom att skicka en skrivelse till endast en leverantör om

En annons om upphandling enligt 4 § ska innehålla uppgift om föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande enheten.

1. det vid annonserat förenklat förfarande inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och under förutsättning att kontraktsvillkoren i förfrågningsunderlaget inte ändras väsentligt,

2. det gäller varor som framställs enbart för forsknings-, utvecklings-, experiment- eller studieändamål och under förutsättning att framställningen inte sker i vinstsyfte eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

3. det som skall upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan levereras av endast en viss leverantör, eller

4. det gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser och ett byte av leverantör skulle medföra oskäligen tekniska eller ekonomiska olägenheter.

Vid förenklat förfarande ska det dessutom framgå

1. hur anbud får lämnas,

2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och

3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Vid urvalsförfarande ska annonsen med ansökningsinbjudan innehålla uppgift om

1. hur en anbudsansökan får lämnas, och

2. den dag ansökan senast ska

Annonsering vid förhandsinsyn

5 a §

En upphandlande enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig.

Regeringen meddelar föreskrifter om förhandsinsyn.

Förfrågningsunderlag

Tekniska specifikationer

7 §

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid upphandling som avses i detta kapitel.

Av förfrågningsunderlaget skall det framgå om ett anbud kan komma att antas utan föregående förhandling.

En leverantör som inte särskilt tillfrågats har rätt att på begäran få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

Bestämmelserna i 6 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid upphandling som avses i detta kapitel.

9 §

Anbudssökande och anbudsgivare *skall* ges skälig tid att komma in med ansökningar *eller* anbud. Tiden för att få komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 6 §.

Anbudssökande och anbudsgivare *ska* ges skälig tid att komma in med ansökningar *respektive* anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 4 § andra stycket.

13 a §

Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 10 kap. 3 § första stycket 5 ska den upphandlande enheten inhämta uppgifter som styrker detta från

Begränsad kontroll

13 b §

En upphandlande enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 13 § och övriga handlingar som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som enheten avser att bjuda in till förhandling eller, om ingen förhandling sker, den eller de anbudsgivare som enheten avser tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 19 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

15 §

En upphandlande enhet skall pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av andra stycket eller 13 §.

En upphandlande enhet får förkasta en ansökan eller ett anbud av samma skäl som en enhet får utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare enligt 13 § första och andra styckena.

En upphandlande enhet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 13 §.

**Tillgång till andra företags
kapacitet**

15 a §

En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

17 §

Den upphandlande enheten får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan enheten skriftligen begärt förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

En upphandlande enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

**Dokumentation, underrättelse
och förvaring av handlingar**

**Dokumentation, underrättelse
och förvaring av handlingar
m.m.**

18 §

En upphandlande enhet skall anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt som avser lågt värde.

En upphandlande enhet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande skall den upphandlande enheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande enheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 skall den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 ska den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats,

fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

21 §

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *skall* den upphandlande enheten senast inom 60 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela *Europeiska gemenskapernas kommission* om det. *I meddelandet skall den upphandlande enheten ange om den godkänner att meddelandet publiceras.*

underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., *ska* den upphandlande enheten senast inom 60 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela *Europeiska kommissionen* om det.

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

Undantag vid upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

22 §

I fråga om *kontrakt* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 får regeringen i enskilda fall meddela beslut om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel, och
2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Härutöver får regeringen i enskilda fall överlåta till en upphandlande enhet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

I fråga om *upphandling* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 får regeringen i enskilda fall besluta om

23 §

Bestämmelserna i 13 kap. 1 § första stycket, 4, 6 och 8–10 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 13 kap. 2 §, om *inte tävlingen avser lågt värde.*

Vid anordnande av projekttävlingar *skall* 3 § tillämpas. En projekttävling *skall* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *skall* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *skall* vinnaren

Bestämmelserna i 13 kap. 1 § första stycket, 4, 6 och 8–10 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tröskelvärdet i 14 kap. 2 §, om *tävlingens värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.*

Vid anordnande av projekttävlingar *ska* 3 § tillämpas. En projekttävling *ska* annonseras enligt 4 eller 6 §.

Om ett kontrakt enligt tävlingsreglerna *ska* tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, *ska* vinnaren

16 kap. Överprövning, skadestånd m.m.

Ansökan om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 §.

Behörig domstol

2 §

En ansökan om överprövning ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förbud mot överklagande

3 §

Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunalagen (1991:900).

Interimistiskt beslut

4 §

Rätten får besluta att avtal inte får ingås eller att avtal inte får fullgöras innan något annat har beslutats.

Rätten får låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Rätten får även besluta interimistiskt enligt 9 §.

5 §

Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Avtalsspärr

6 §

Om den upphandlande enheten är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §, får avtal inte ingås (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat en sådan underrättelse med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått.

Om en upphandlande enhet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal om upphandling inte ingås förrän efter utgången av den i underrättelsen angivna perioden.

Undantag från avtalsspärr

7 §

Avtalsspärr enligt 6 § gäller inte
1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 om undantag beslutats med stöd av 15 kap. 22 §
2. vid tilldelning av kontrakt

efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 2 eller 3 §, eller

3. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

8 §

Vid förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § får avtal om upphandling inte ingås förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats.

Förlängd avtalsspärr

9 §

Vid en ansökan om överprövning av en upphandling enligt 5 § fortsätter avtalsspärr enligt 6 eller 8 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

Tiodagarsfrist

10 §

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.

När Regeringsrätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § och beslutar att återförvisa till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

**Tidsfrister för ansökan om
överprövning av en upphandling**

11 §

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som följer av 6 eller 8 §.

12 §

En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat en underrättelse om beslutet enligt 9 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 19 § med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, ska en ansökan om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten innan 15 dagar har gått från det att den upphandlande enheten har skickat underrättelsen.

**När prövning av en upphandling
inte längre får ske**

13 §

En ansökan om överprövning av en upphandling ska inte prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör.

Justering av talan

14 §

Om ett avtal ingås i strid med 4, 6, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantör, överpröva avtalets giltighet.

15 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande enhet och en leverantör är ogiltigt om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4 eller 5 §, 13 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §, eller

2. när avtal inte får ingås enligt 4, 6, 8, 9 eller 10 § och de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

När ett avtal inte får ogiltigförklaras

16 §

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 15 § är uppfyllda.

17 §

Bestämmelsen om ogiltighet i 15 § ska inte tillämpas om en upphandlande enhet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

**Tidsfrister för ansökan om
överprövning av avtals giltighet**

18 §

En ansökan som avser överprövning enligt 15 § av giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande enhet och en leverantör ska ha kommit in till förvaltningsrätten

1. innan 30 dagar har gått från publiceringen av en efterannons enligt 7 kap. 6 § eller 15 kap. 21 § som innehåller en motivering till att upphandlingen inte har annonserats,

2. innan 30 dagar har gått från det att den upphandlande enheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat sådana upplysningar om tilldelningsbeslutet som avses i 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §, eller

3. om 1 eller 2 inte är tillämpliga, inom sex månader från det att avtalet om upphandling slöts.

**Beräkning av avtalsspärrens
längd och tidsfrister för ansökan
om överprövning**

19 §

Vid beräkningen av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Skadestånd

20 §

En upphandlande enhet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

21 §

Anbudssökande eller anbudsgivare som har deltagit i en upphandling är berättigad till ersättning för kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

22 §

Talan om skadestånd enligt 20 eller 21 § ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande enhet och leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 15 §. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Marknadsskadeavgift och tillsyn

Marknadsskadeavgift

1 §

Tillsynsmyndigheten ska hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande enhet påförs en särskild avgift (marknadsskadeavgift) i de fall som anges i 2 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande enhet påförs marknadsskadeavgift i de fall som avses i 2 § 3.

2 §

Allmän förvaltningsdomstol ska påföra en upphandlande enhet marknadsskadeavgift om

1. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte iakttagits,

2. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 16 §, eller

3. enheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4 eller 5 §, 13 kap. 5 §, eller 15 kap. 4 eller 6 §.

Marknadsskadeavgiftens storlek

3 §

Marknadsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet.

4 §

Vid fastställande av marknadsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte påföras. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl.

Tidsfrister för ansökan om marknadsskadeavgift efter domstols beslut att avtal ska bestå

5 §

En ansökan om att påföra marknadsskadeavgift enligt 2 § 1 eller 2 ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

**Tidsfrister för ansökan om
marknadsskadeavgift vid otillåten
direktupphandling**

6 §

När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 3 och en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten först då fristen har löpt ut och samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft. Ansökan ska dock senast ha kommit in inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut har vunnit laga kraft.

När ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från den tidpunkt då avtalet slöts.

Betalning av marknadsskadeavgift m.m.

7 §

Marknadsskadeavgiften tillfaller staten.

8 §

Marknadsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att avgörandet har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i avgörandet.

Om marknadsskadeavgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

9 §

En påförd marknadsskadeavgift bortfaller om avgörandet inte har kunnat verkställas inom fem år från det att avgörandet har vunnit laga kraft.

Tillsyn

10 §

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över upphandling enligt denna lag.

11 §

Vid sin tillsyn får myndigheten inhämta alla nödvändiga upplysningar för sin tillsynsverksamhet från upphandlande enheter eller den som kan antas vara en upphandlande enhet. Upplysningarna ska i första hand inhämtas genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfång, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna inhämtas genom besök hos den upphandlande enheten.

12 §

En upphandlande enhet och den som kan antas vara en upphandlande enhet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

13 §

Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande enhet eller den som kan antas vara en upphandlande enhet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Ett föreläggande enligt första stycket får överklagas hos allmän

förvaltningsdomstol.

När ett föreläggande överklagas, är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

Prop. 2009/10:180

Bilaga 14

Behörig domstol

14 §

En ansökan om påförande av marknadsskadeavgift ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sin hemvist.

Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 13 § får överklagas hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den som föreläggandet riktar sig till har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
 2. Äldre bestämmelser gäller för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. *Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.* Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 14

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-03-16

Närvarande: F.d. justitierådet Staffan Magnusson, f.d. regeringsrådet Lars Wennerström och regeringsrådet Eskil Nord.

Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet

Enligt en lagrådsremiss den 17 december 2009 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
2. lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementsrådet Gunilla Hulting samt rättsakkunniga Anneli Berglund Creutz och Maria Ringvall.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, och i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF, och en följdändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Förslagen innehåller bestämmelser om nya rättsmedel och det nya upphandlingsförfarandet konkurrenspräglad dialog. Vidare innehåller remissen bestämmelser om s.k. elektronisk auktion som kan användas som avslutning på vissa av de befintliga förfarandena och en bestämmelse om möjligheterna att ta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid upphandling.

Genom lagförslagen om upphandling genomförs bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv av den 31 mars 2004, 2004/18/EG (det klassiska direktivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv av den 31 mars 2004, 2004/17/EG (försörjningsdirektivet) samt genomförs i svensk rätt också Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (ändringsdirektivet).

Lagförslagen föreslås bli inarbetade i LOU och LUF med bibehållande av den struktur som dessa lagar getts och har getts en språklig utformning som nära ansluter till de direktivbestämmelser som förslagen bygger på. En sådan lagstiftningsteknik har Lagrådet i flera lagstiftningsärenden haft anledning att ifrågasätta eftersom den har den nackdelen att förekommande oklarheter i direktivtexten också överförs till den svenska lagtexten (jfr bl.a. Lagrådets yttrande i prop. 2006/07:128 del 2 s. 594 f). Lagstiftningstekniken får dock numera anses allmänt vedertagen men Lagrådet vill ändå inledningsvis understryka att

tekniken många gånger förutsätter att lagstiftaren genom olika exempel närmare utvecklar sin syn på de oklarheter som kan föreligga samt undersöker hur oklarheterna hanterats i andra medlemsstater, hur de behandlas i kommissionens olika publikationer och inte minst i EU-domstolens avgöranden. Prop. 2009/10:180 Bilaga 15

Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

1 kap. 9 a §

I paragrafen anges bl.a. att en upphandlande myndighet bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art.

I författningskommentaren anges att bestämmelsen har karaktär av ett målsättningsstadgande. Enligt Lagrådets mening vore det en fördel om bestämmelsen kunde utformas mera i enlighet med den karaktär den sägs vara avsedd att ha. En möjlig formulering skulle kunna vara att myndigheten bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn om upphandlingens art motiverar detta.

2 kap. 6 a §

Paragrafen innehåller en definition av elektroniska auktioner. I andra delen av definitionen finns en beskrivning av mer materiell karaktär, vars innehåll lämpligen hör hemma i de inledande paragraferna i 5 a kap. Lagrådet återkommer i det följande till den frågan. Vad gäller förevarande paragraf skulle den då erhålla följande lydelse.

Med elektronisk auktion avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbudet.

2 kap. 10 a §

Paragrafen innehåller en definition av konkurrenspräglad dialog. Även denna definition innehåller mer än vad som rätteligen hör till en definition. Lagrådet föreslår att den föreslagna paragrafen avslutas med orden ”.. att delta i detta förfarande.” och att resterande del av texten överförs till 4 kap. 13 § (se Lagrådets förslag till ny lydelse av den paragrafen).

4 kap. 10–21 §§

I rubricerade paragrafer behandlas det nya upphandlingsförfarandet konkurrenspräglad dialog. Det framgår emellertid inte med tillräcklig tydlighet att dessa paragrafer endast rör detta förfarande. Enligt Lagrådets mening skulle denna otydlighet kunna avhjälpas genom att rubriken närmast före 10 § blir huvudrubrik och får lydelsen

Vad sedan gäller bestämmelserna rörande den konkurrenspräglade dialogen är de inte helt lättillgängliga. Sammantaget med övriga bestämmelser som rör detta upphandlingsförfarande innebär de i stort sett följande. Den upphandlande myndigheten ska annonsera den konkurrenspräglade dialogen (12 §). De anbudssökande som valts ut med tillämpning av 10 och 11 kap. ska sedan bjudas in att delta i dialogen. En dialog som, mot bakgrund av de sekretesshänsyn som gör sig gällande i processen, ska föras individuellt med de olika anbudssökandena och med envar av dem fortgå så länge som behövs för att alla aspekter av respektive sökandes förslag till lösning blivit klarlagda (13 §). Den kan således komma att fortgå olika länge med olika sökande. Dialogen får genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar (14 §; jfr prop. 2006/07:128 del 1 s. 326 där motsvarande möjlighet vid förhandlat förfarande med föregående annonsering behandlas). Dialogen ska fortsätta till dess att myndigheten funnit den eller de lösningar som tillgodoser dess behov. Myndigheten ska då förklara dialogen avslutad med samtliga anbudssökande eller, för det fall dialogen genomförs i successiva steg, de kvarvarande anbudssökandena och underrätta dessa om detta (15 §). Den upphandlande myndigheten ska därefter, såvida någon begränsning av antalet inte föreskrivits, uppmana samtliga de deltagande eller kvarstående ”anbudssökandena” att lämna sina slutgiltiga anbud (16 §; i remissens lagförslag har av förbiseende begreppet anbudsgivare använts). Anbuderna ska i princip lämnas på grundval av den eller, där så medgetts, de lösningar som varje anbudssökande lagt fram och preciserat under dialogen. Efter värdering av anbuderna och i förekommande fall viss precisering och justering av dessa kan sedan, om upphandlingsförfarandet slutförs, ett tilldelningsbeslut meddelas (17–19 §§).

De nu redovisade bestämmelserna är relativt knapphändiga och framstår i flera avseenden som oklara. Det klassiska direktivet och den nu föreslagna lagtexten innehåller inte heller i övrigt några mer detaljerade regler rörande förutsättningarna för att tillämpa en konkurrenspräglad dialog och genomföra ett sådant upphandlingsförfarande. Det kan därför vara av värde om i samband med det fortsatta lagstiftningsarbetet, i högre grad än vad som redovisas i remissen, upphandlingsförfarandet närmare belyses och analyseras. En utgångspunkt kan därvid vara hur kommissionen i sina explanatory notes (Explanatory notes – competitive dialogue – classic directive) ser på olika frågeställningar och problemområden.

Till det nu sagda kan fogas ytterligare en möjlig oklarhet på grund av den kategoriska utformningen av 15 §. Det synes nämligen vara förutsatt att dialogen lyckas. Det är tänkbart att myndigheten i ett sådant fall inte avslutar dialogen, utan helt enkelt avbryter hela förfarandet. Lagrådet anser att det vore en fördel om t.ex. författningskommentaren kunde tillföras ett resonemang om denna sak.

Paragrafen bör förtydligas och lämpligen ges följande lydelse.

Om en upphandlande myndighet vill använda sig av en konkurrenspräglad dialog ska den i en annons eller ett beskrivande dokument ange detta och också ange sina behov och krav.

4 kap. 13 §

Med hänvisning till Lagrådets förslag avseende 2 kap. 10 a § föreslår Lagrådet att förevarande paragraf avslutas enligt följande.

Under dialogen får myndigheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda anbudssökandena, för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens behov och utgöra grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena bjuds in att lämna.

4 kap. 15 §

Enligt vad som föreskrivs i paragrafen ska anbudssökandena underrättas om ett beslut att förklara dialogen avslutad. Upphandlingsutredningen hade föreslagit att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att underrätta anbudssökandena om flera beslut under förfarandet, bl.a. beslut om att välja ut vissa leverantörer med vilka dialogen ska inledas, om att utesluta en lösning och beslut om ändringar i det valda anbudet. I remissen görs dock sammanfattningsvis den bedömningen att det inte finns något behov av att gå utöver den underrättelseskyldighet som direktivet föreskriver. Det föreslås därför en formell underrättelseskyldighet endast för beslut om att avsluta dialogen, men inte någon skyldighet att underrätta om andra beslut under förfarandet.

Lagrådet kan i och för sig godta detta men vill i sammanhanget erinra om att frågan huruvida ett beslut under upphandlingen ska meddelas särskilt eller först senare, t.ex. i anslutning till dialogfasens avslutande eller i samband med ett tilldelningsbeslut, får avgöras från fall till fall. EU-domstolen har således uttalat att en upphandlande enhet, som har kännedom om alla omständigheter som behövs för att fatta ett beslut om en leverantör ska delta i upphandlingen, men ändå fördröjer ett sådant beslut, fråntar leverantören möjlighet att åberopa EU-rättens bestämmelser under tid då överträdelsen fortfarande kan rättas på ett effektivt sätt (se domstolens dom den 3 mars 2005 i de förenade målen C-21/03 och C-34/03, Fabricom SA mot Belgiska staten, REG 2005, s. I-1559). Mot den bakgrunden bör exempelvis en leverantör som utesluts från upphandlingen på grund av att han gjort sig skyldig till sådan brottslighet som avses i 10 kap. 1 § få besked om detta genom ett särskilt beslut (se prop. 2006/07:128 del 1 s. 378).

I enlighet med vad ovan påpekats bör begreppet ”anbudsgivare” i paragrafen ersättas med ”anbudssökandena”

4 kap. 17 och 20 §§

I lagrummen talas om att konkurrensen ”påverkas” eller leder till diskriminering respektive att konkurrensen ”snedvrids” eller leder till diskriminering. Det är en väsentlig skillnad mellan påverkas och snedvrids. Om den skillnaden är avsedd bör den kommenteras i allmänmotiveringen eller författningskommentaren.

4 kap. 19 §

De avslutande orden ”för den upphandlande myndigheten” förefaller överflödiga och kan utgå.

5 a kap.

Kapitlet behandlar elektroniska auktioner och inte heller bestämmelserna i detta kapitel är helt lättillgängliga. De vore därför betjänta av att i det fortsatta lagstiftningsarbetet närmare belysas och också exemplifieras.

5 a kap. 1 §

För att det av lagtexten på ett tydligare sätt ska framgå att elektroniska auktioner inte utgör ett fullständigt upphandlingsförfarande utan endast kan ingå som en avslutande del i ett upphandlingsförfarande bör detta, för att belysa institutets karaktär, inledningsvis direkt framgå av lagtexten.

I 5 a kap. 1 § anges vidare i remissförslaget vid vilka förfaranden en elektronisk auktion får användas. Så får ske bl.a. vid ett sådant förhandlat förfarande som enligt 4 kap. 2 § 1 får användas på grund av att de anbud som har lämnats vid ett öppet eller selektivt förfarande eller vid en konkurrenspräglad dialog är ogiltiga eller inte kan godtas. För att markera att det är i denna situation som det då vid ett förhandlat förfarande kan uppkomma anbud som kan medföra att anbudsgivaren enligt 5 kap. 6 § kan bjudas in till en elektronisk auktion bör punkten 3 omformuleras så att det tydligare framgår att fråga är om ett förhandlat förfarande som får användas i de fall som avses i 4 kap. 2 § 1 då man inte kunnat slutföra ett öppet eller selektivt förfarande eller en konkurrenspräglad dialog.

Om Lagrådets förslag i nu berörda delar godtas skulle 5 a kap. 1 § kunna erhålla följande lydelse.

En upphandlande myndighet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, som en avslutande del av ett upphandlingsförfarande genomföra en elektronisk auktion vid

1. öppet förfarande,
2. selektivt förfarande,
3. ett sådant förhandlat förfarande som får användas i det fall som avses i 4 kap. 2 § 1,
4. förnyad konkurrensutsättning inom ett ramavtal enligt 5 kap.7 §,
5. förenklat förfarande, och
6. urvalsförfarande.

5 a kap. 2 §

Uttrycket ”komponenter i anbud” är svårt att förstå. Inte heller ger direktiven någon egentlig ledning. Det förefaller Lagrådet dock som om det uttryck som bättre skulle kunna motsvara ”features” i den engelska utgåvan av direktiven skulle kunna vara ”delar av anbud”.

Med hänvisning till vad Lagrådet anfört under 2 kap. 6 a § bör andra delen av definitionen av vad som är en elektronisk auktion flyttas till detta kapitel. Enligt Lagrådets mening bör inarbetningen göras i inledningen av rubricerade paragraf. Paragrafen skulle då få följande lydelse.

Den elektroniska auktionen ska möjliggöra en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder och ska grundas på

1. priser, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller
2. priser eller nya värden på de delar av anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Lagrådet antecknar att resterande del av definitionen finns i den föreslagna lydelsen av 5 a kap. 5 §.

5 a kap. 6 §

I paragrafen används uttrycket ”giltiga anbud”. Detta är avsett att motsvara direktivets ”admissible tenders”, vilket i den svenska utgåvan av direktiven översatts som ”godtagbara anbud”.

Lagrådet föreslår att uttrycket ”giltiga anbud” ersätts av ”godtagbara anbud”.

8 kap.

Kapitlet behandlar tidsfrister vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering. Den lagtext som i remissen redovisas som nuvarande lagtext bygger när det gäller 3, 5, 11, och 12 §§ inte på nu gällande lagtext utan på de lagförslag som Upphandlingsutredningen redovisade i sitt slutbetänkande, Nya upphandlingsregler 2 (SOU 2006:28). Till följd härav har den i remissen nu föreslagna lydelsen av dessa paragrafer i ett par hänseenden kommit att innehålla felaktiga hänvisningar eller i övrigt blivit motsägelsefull.

Kapitlet bör i stället i sin helhet, såväl när det gäller nuvarande lydelse som föreslagen lydelse, redovisas på sätt som anges i bilaga 1 till Lagrådets yttrande.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 15

15 kap. 2 §

LOU:s konstruktion leder ibland till att omfattande hänvisningar görs till olika lagrum. 15 kap. 2 § är ett exempel på detta. Enligt Lagrådets mening leder en sådan konstruktion oundvikligen till otydlighet och gör dessutom att lagen kan blir svår att tillämpa. Detta eftersom tekniken förutsätter tämligen omfattande kunskaper om vad de skilda paragraferna handlar om.

Det vore en fördel om lagtexten i sin helhet i ett annat sammanhang kunde ses över i detta hänseende. I avvaktan på en sådan eventuell översyn rekommenderar Lagrådet för sin del att förevarande paragraf utförs i strecksatser där varje strecksats innehåller en hänvisning till en paragraf jämte något eller några ord om vad den paragrafen handlar om.

Lagrådet ger här ett exempel på hur en sådan utformning skulle kunna se ut.

- Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även
- 1 kap. (lagens innehåll m.m.)
 - 2 kap. (definitioner)
 - 4 kap. 22 § (inköpscentraler)
- osv.

I sammanhanget bör beaktas att paragrafen även bör innehålla hänvisningar till 8 kap. 12 § samt med beaktande av vad Lagrådet nedan anför också hänvisningar till 6 kap. 4 och 7 §§ samt 18 kap.

I nu gällande lagtext finns i paragrafens sista stycke en regel som innebär att en upphandlande enhet får publicera annonser om upphandling på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap. Enligt vad som följer av den nu föreslagna bestämmelsen i 16 kap. 18 § kan en upphandlande myndighet efterannonsera enligt 7 kap. 3 § och därmed förkorta den tidsfrist som gäller för leverantörer att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet. Sådan efterannonsering kan även ske enligt 15 kap. 21 § när det gäller B-tjänster över tröskelvärdena. Det finns däremot ingen särskild bestämmelse i 15 kap. om efterannonsering för upphandlingar under tröskelvärdena. Då det även i detta fall bör finnas möjlighet att förkorta tiden bör lämpligen bestämmelsen i 15 kap. 2 § sista stycket, som upplyser att annonsering enligt 7 kap. får göras även vid upphandling enligt 15 kap., kvarstå.

15 kap. 3 a §

Syftet bakom tredje stycket synes vara att det inte ska vara möjligt att direktupphandla i sådan omfattning att det i själva verket blir fråga om väsentliga belopp. Lagrådet sätter i fråga att detta syfte uppnås när

hänsyn ska tas till upphandlingar ”senare än ett år tillbaka”, eftersom en sådan konstruktion leder till att varje ny dag är sista dagen på en ny 12-månadersperiod. Enligt Lagrådets mening bör bestämmelsen övervägas på nytt i det fortsatta arbetet och göras mer lättillämpad genom att en hänvisning görs till en fast tidsperiod, t.ex. budgetår eller räkenskapsår. Prop. 2009/10:180 Bilaga 15

15 kap. 7 §

Eftersom andra och tredje styckena föreslås utgå återstår i paragrafen endast en hänvisning till 6 kap. 4 och 7 §§. En sådan kan då lämpligen göras i 15 kap. 2 §, varvid förevarande paragraf utgår.

16 kap.

I lagrådsremissen föreslås att det införs ett nytt 16 kap. i LOU. Det föreslagna kapitlet motsvarar i vissa delar det hittillsvarande 16 kap. men innehåller också väsentliga nyheter. De nuvarande reglerna om överprövning i domstol av en upphandling kompletteras med bestämmelser om ogiltigförklaring av avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör. Det införs också bestämmelser om avtalsspärr, dvs. förbud att ingå avtal under vissa angivna tidsperioder.

Det föreslagna 16 kap. innehåller liksom det nuvarande kapitlet bestämmelser om rätt till skadestånd för leverantörer. Bestämmelserna byggs ut för att bättre överensstämja med motsvarande regler i LUF.

För att de nya bestämmelserna ska bli mera överskådliga och lättillgängliga föreslår Lagrådet att kapitlet ska redigeras om i väsentliga delar. De viktiga reglerna om avtalsspärr bör lyftas fram och sammanföras i ett särskilt avsnitt som lämpligen kan placeras först i kapitlet. I ett följande avsnitt bör tas in regler om dels överprövning av upphandling, dels överprövning av ingångna avtals giltighet. Kapitlet bör avslutas med regleringen av rätten till skadestånd.

Remissförslagets bestämmelser om överprövning är – liksom de nuvarande, mer begränsade reglerna om överprövning i LOU – disponerade så, att man först anger vad en leverantör har att göra för att få till stånd en domstolsprövning, medan domstolens uppgifter beskrivs i en senare paragraf. En naturligare ordning – som också står i bättre överensstämmelse med svensk lagstiftningstradition – får anses vara att man först beskriver vad domstolen kan göra och vilka förutsättningar som gäller för olika åtgärder. Först därefter följer processuella bestämmelser, bl.a. regler om vad som ska iaktas av den som vill anhängiggöra en talan i domstolen. Lagrådet förordar att denna ordning tillämpas när det gäller reglerna om överprövning.

Utöver omredigeringar föreslår Lagrådet att ett antal enskilda paragrafer justeras.

Lagrådet övergår därefter till att närmare kommentera de olika paragraferna i remissförslaget.

16 kap. 1 och 2 §§

I det remitterade lagförslaget inleds 16 kap. med processuella regler som rör överprövning. I 1 § anges att en leverantör som anser att han har lidit eller kan komma att lida skada får vända sig till allmän förvaltningsdomstol och ansöka om åtgärd enligt 5 § (överprövning av upphandling) eller 15 § (överprövning av avtals giltighet). I 2 § föreskrivs bl.a. att en ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sitt hemvist.

Som Lagrådet tidigare har anfört bör 16 kap. inledas med bestämmelserna om avtalsspärr. Dessa bestämmelser bör bilda ett särskilt avsnitt, som omfattar 1 3 §§. Först därefter bör överprövningsinstitutet regleras. Avsnittet om överprövning bör inledas med en allmän bestämmelse om att en förvaltningsrätt kan överpröva dels en upphandling, dels giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör. I paragrafen bör också anges att en överprövning sker efter ansökan av leverantör. Efter denna allmänna bestämmelse kan lämpligen tas in föreskrifter motsvarande 2 § i det remitterade förslaget.

16 kap. 3 §

Reglerna i 3 §, som förbjuder överklagande genom laglighetsprövning, bör enligt Lagrådets mening flyttas och placeras sist i avsnittet om överprövning (18 §).

16 kap. 4 §

Enligt paragrafen får rätten fatta ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås eller fullgöras. Ett sådant beslut får under vissa angivna förhållanden underlåtas.

Bestämmelsen om att avtal inte får ingås tar sikte på situationer då det inte gäller någon avtalsspärr och då det alltså inte finns något direkt förbud enligt lagen att ingå avtal. Detta bör uttryckligen framgå av lagtexten.

I övrigt har Lagrådet inte någon erinran mot den föreslagna 4 §. Bestämmelserna har i Lagrådets förslag tagits in i 9 §.

Remissförslagets 5 § innehåller det centrala stadgandet om överprövning av upphandling. Enligt paragrafen, som motsvarar 2 § i det nuvarande 16 kap., ska en förvaltningsdomstol under vissa förutsättningar besluta att en upphandling ska göras om eller att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Förutsättningarna är att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Den svepande hänvisningen till ”någon annan bestämmelse i lagen” gör att en rad olika brott mot lagen kan utlösa en domstolsåtgärd. Det krävs inte att lagöverträdelsen avser någon mera central bestämmelse, utan det är tillräckligt att det har uppstått skada eller risk för skada för leverantören. Att paragrafen har ett så vidsträckt tillämpningsområde är ägnat att väcka betänkligheter. Genom att så många lagöverträdelser kan utlösa en överprövning finns det bl.a. en risk för att hela upphandlingen fördröjs väsentligt.

Paragrafens formulering grundar sig emellertid på EU-direktiv, och det har bekräftats i domstolspraxis att många skilda typer av beslut kan bli föremål för överprövning och föranleda en domstolsåtgärd. Så t.ex. framgår det av EU-domstolens dom i målet C-26/03, Stadt Halle, att ”varje åtgärd som vidtas av en upphandlande myndighet i samband med en offentlig upphandling [---] och som kan ha rättslig verkan utgör ett beslut som kan bli föremål för ansökan om överprövning” (p. 34 i domen).

Den nu diskuterade svepande formuleringen – som återkommer i ett par andra föreslagna paragrafer, som inte har någon motsvarighet i gällande rätt – får alltså godtas.

I Lagrådets förslag till utformning av 16 kap. har den centrala bestämmelsen om överprövning av upphandling placerats i 6 § första stycket. Innehållet överensstämmer med vad som sägs i 5 § i remissförslaget.

16 kap. 6 §

I remissförslagets 6 § har de grundläggande reglerna om avtalsspärr tagits in. Som tidigare berörts anser Lagrådet att reglerna bör tas in redan i 1 §. Efter vissa förtydliganden bör reglerna få följande lydelse:

Om en upphandlande myndighet är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 § och underrättelsen har skickats med ett elektroniskt medel, får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att underrättelsen skickades.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått från utskickandet.

Om en upphandlande myndighet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den angivna perioden.

16 kap. 7 och 8 §§

Paragraferna innehåller regler om undantag från avtalsspärr (7 §) och avtalsspärr vid förhandsinsyn (8 §). I Lagrådets förslag beträffande 16 kap. har reglerna med oförändrat innehåll placerats som 2 och 3 §§.

16 kap. 9 §

I paragrafen finns bestämmelser om förlängd avtalsspärr under handläggningen i förvaltningsrätten av en ansökan om överprövning av en upphandling. I Lagrådets lagförslag har bestämmelserna tagits in i 8 §.

16 kap. 10 §

Remissens 10 § innehåller regler om att avtal i vissa angivna situationer inte får ingås under en period om tio dagar (tiodagarsfrist). I Lagrådets lagförslag finns överensstämmande bestämmelser i 10 §.

16 kap. 11 och 12 §§

Paragraferna reglerar frågan inom vilken tid en ansökan om överprövning av upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten. 11 § behandlar fall då en avtalsspärr gäller och föreskriver att ansökningen ska ha kommit in före utgången av avtalsspärren. I 12 § behandlas fall då det har fattats beslut om att avbryta upphandlingen. Av betydelse blir då om och på vad sätt en underrättelse om beslutet har skickats ut.

Bestämmelser som i sak överensstämmer med remissens 11 och 12 §§ har tagits in i 11 och 12 §§ i Lagrådets lagförslag. Lagrådet har dock gjort vissa justeringar. Lagrådet har bl.a. funnit att, när det gäller underrättelser om beslut att avbryta en upphandling, regleringen inte bör begränsas till underrättelser enligt 9 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 19 §. Effekten av att inte skicka ut en underrättelse om ett avbrytandebeslut är att det inte uppkommer någon överprövningsfrist, medan en sådan frist uppkommer, om myndigheten underrättar om sitt beslut och också anger skälen för detta.

16 kap. 13 §

I paragrafen sägs att en ansökan om överprövning av en upphandling inte ska prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet och leverantör.

16 kap. 14 §

I paragrafen har, under rubriken ”Justering av talan”, tagits in en bestämmelse där det sägs att, om ett avtal ingås i strid med 4, 6, 8, 9 eller 10 §, rätten ska, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet.

Paragrafen tar sikte på den situationen att, efter det att ett mål om överprövning av en upphandling har anhängiggjorts, ett avtal ingås i strid mot en bestämmelse som förbjuder ingående av avtal. En leverantör ska då inte behöva anhängiggöra ett särskilt mål om överprövning av avtalets giltighet, utan rätten ska i stället, inom ramen för det pågående målet, kunna överpröva avtalets giltighet, om leverantören yrkar det.

Enligt Lagrådets mening är syftet med paragrafen värt beaktande. Den föreslagna lagtexten bör emellertid justeras, så att det framgår vilken situation paragrafen tar sikte på. Paragrafen kan lämpligen inledas med orden ”Om det under pågående överprövning av en upphandling ingås ett avtal i strid med...”. Lagrådet förordar vidare att rubriken till paragrafen utgår.

Paragrafen bör lämpligen placeras in som 7 § i Lagrådets lagförslag, efter regeln om att överprövning av upphandling inte får ske efter det att avtal har ingåtts.

16 kap. 15 §

Remissförslagets 15 § innehåller de centrala bestämmelserna om överprövning av avtals giltighet. Paragrafen anger i tre skilda punkter fall då ett avtal mellan en upphandlande myndighet och en leverantör ska förklaras ogiltigt.

Enligt Lagrådets mening bör bestämmelserna redigeras om, så att de blir mera lättillgängliga. Reglerna i punkt 2, som handlar om fall då avtal har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr och tiodagarsfrist eller i strid med ett interimistiskt beslut bör brytas ut och bilda ett särskilt andra stycke. Reglerna bör också göras tydligare. De bör dessutom byggas ut, så att de inte bara täcker överträdelser av bestämmelserna om avtalsspärr utan också fall då avtal har slutits utan föregående underrättelse om tilldelningsbeslut. Eftersom bestämmelserna om avtalsspärr utgår från att det har skickats ut en sådan underrättelse, kommer någon avtalsspärr inte att börja löpa. Såvitt Lagrådet kan finna finns det emellertid anledning att, i den angivna situationen, göra det möjligt att ogiltigförklara det ingångna avtalet.

Lagrådet föreslår att det förordade andra stycket får följande lydelse:

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har ingåtts i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 1 eller 8 §, tiodagarsfristen i 10 §

eller ett interimistiskt beslut i 9 § eller om avtalet har ingåtts före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

De diskuterade bestämmelserna bör tas in i 13 § i Lagrådets lagförslag.

16 kap. 16 och 17 §§

Paragraferna innehåller regler om när ett avtal inte ska ogiltigförklaras. Paragraferna bör, med oförändrat innehåll, utgöra 14 och 15 §§ i Lagrådets lagförslag.

16 kap. 18 §

I paragrafen regleras frågan när en ansökan om överprövning av ett avtals giltighet senast ska ha kommit in till förvaltningsrätten.

Vid föredragningen i Lagrådet har uppmärksammats att den sexmånadersfrist som har tagits in i sist i paragrafen framstår som huvudregel och att fristen kan förkortas, om den upphandlande myndigheten vidtar vissa angivna åtgärder. Paragrafen bör disponeras om, så att detta tydligt framgår. Vidare bör vissa andra justeringar göras.

Lagrådet förordar att lagtexten i remissen ska ersättas av följande text:

En ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska, om inte annat följer av andra stycket, ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts.

Ansökan ska dock ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått

1. från det att Europeiska kommissionen har publicerat en annons enligt 7 kap. 3 § eller ett meddelande enligt 15 kap. 21 §, eller
2. från det att den upphandlande myndigheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat en sammanfattning av sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Bestämmelserna bör i Lagrådets lagförslag tas in i 16 §.

16 kap. 19 §

I paragrafen har tagits in en bestämmelse om beräkningen av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning. Enligt rådets förordning nr 1182/71/EEG av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister ska förordningen tillämpas på rättsakter som antagits eller kommer att antas av rådet eller kommissionen. I paragrafen föreskrivs emellertid att vid beräkning av

avtalspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning den s.k. söndagsregeln i lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid ska tillämpas. En tillämpning av söndagsregeln torde i allt väsentligt överensstämma med vad som föreskrivs i artikel 3.4 i förordningen om att fristen ska upphöra vid påföljande arbetsdags sista timme. Prop. 2009/10:180 Bilaga 15

Söndagsregeln synes dock i vissa fall medföra en längre tidsfrist för att ansöka om överprövning än vad som föreskrivs i artikel 3.4 i förordningen. Söndagsregeln innebär nämligen att, om sista dagen för att komma in till förvaltningsrätten med en ansökan om överprövning infaller på midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får ansökan komma in nästföljande vardag. Förhållandet mellan förordningen och söndagsregeln bör därför ytterligare belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Lagrådet föreslår dock i dagsläget inte någon ändring av innehållet i paragrafen i detta avseende. Såvitt Lagrådet kan finna bör bestämmelsen emellertid även gälla beräkningen av den tiodagarsfrist som regleras i remissförslagets 10 §.

Bestämmelsen föreslås utgöra 17 § i Lagrådets text och förses med den kortare rubriken ”Beräkning av vissa tider”.

16 kap. 20–22 §§

Paragraferna innehåller regler om skadestånd. I den första av paragraferna finns en allmänt hållen bestämmelse om att en upphandlande myndighet som inte har följt bestämmelserna i lagen ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör. Denna bestämmelse överensstämmer med vad som gäller enligt det nuvarande 16 kap. i LOU (16 kap. 5 §).

21 § i det remitterade förslaget innehåller en bestämmelse om rätt för anbudssökande och anbudsgivare att få ersättning för kostnader. Någon motsvarande regel finns inte i det nu gällande 16 kap. LOU. Däremot finns en motsvarande bestämmelse i LUF (16 kap. 6 §).

Lagrådet har förståelse för att man vill föra in en speciell bestämmelse om ersättning för kostnader i det nya 16 kap i LOU för att få överensstämmelse med skadeståndsregleringen i LUF. Det är emellertid att märka att leverantörer har rätt till ersättning för kostnader redan enligt den regel som nu föreslås bli införd i 20 §. Paragrafen är formulerad så, att den täcker såväl det negativa som det positiva kontraktsintresset. Att bestämmelsen ska tolkas så har bekräftats i rättspraxis.

Med den nu föreslagna 21 § blir det således en dubbelreglering av rätten till ersättning för kostnader. En sådan ordning är ägnad att vålla missförstånd. För att undvika detta föreslår Lagrådet att remissens 20 och 21 §§ slås ihop till en paragraf, varvid bestämmelsen om ersättning för kostnader får bilda ett andra stycke. Detta stycke bör inledas med orden ”Rätten till skadestånd inbegriper även...”.

I 22 § regleras frågan var och inom vilken tid en skadeståndstalan ska väckas. Det sägs bl.a. att, i fall då ett avtal har förklarats ogiltigt, det gäller en ettårsfrist. Lagrådet föreslår att det läggs till att fristen räknas från det att det finns ett lagakraftvunnet avgörande.

I Lagrådets lagförslag har skadeståndsbestämmelserna tagits in i 19 och 20 §§.

17 kap.

I 17 kap. i det remitterade förslaget har bestämmelser tagits in om dels marknadsskadeavgift, dels tillsyn.

Lagrådet föreslår till en början att bestämmelserna om tillsyn, som avser hela lagen, bryts ut från 17 kap. och får utgöra ett nytt 18 kap.

När det sedan gäller beteckningen ”marknadsskadeavgift” vill Lagrådet anföra följande. Det antyds i allmänmotiveringen att denna benämning inte är helt lyckad, men att den under en tid kommit att bli etablerad. Under remissomgången har det dock framförts risk för sammanblandning med t.ex. marknadsstörningsavgiften i marknadsföringslagen. Lagrådet instämmer i uppfattningen att beteckningen kan missuppfattas. En jämförelse med liknande avgifter ger vid handen att dessa har benämnts med utgångspunkt i den företeelse som är central för respektive lag. Således är konkurrens fokus i konkurrenslagen (2008:579). Den särskilda avgiften där heter konkurrensskadeavgift (5 §). I marknadsföringslagen (2008:486) ligger fokus på marknadsföring och den särskilda avgiften där heter marknadsstörningsavgift (29 §). Det är då naturligt att den särskilda avgiften enligt de båda upphandlingslagarna bör benämnas upphandlingsskadeavgift.

Avgiften ska tillfalla staten (17 kap. 7 §). En sådan ordning faller sig naturlig i de fall att staten vänder sig emot någon annan sektor än den statliga, eftersom det i den situationen verkligen blir fråga om en reell kostnad för den som blir skyldig att betala avgiften. Tanken bakom ändringsdirektivets regler om avgift är att den ska vara avskräckande. För att detta syfte ska kunna säkerställas i den situationen att staten genom Konkurrensverket vänder sig mot en annan statlig myndighet, fordras att det upprätthålls en strikt budgetdisciplin. I så fall kan det antas att den extra utgiften blir kännbar också för en felande statlig myndighet. (Jfr betr skadestånd Justitiekanslerns beslut 2008-05-13; dnr 8092-06-40.)

Lagrådet går nu över till att föreslå vissa ändringar av de enskilda paragraferna. Av bilaga 3 till Lagrådets yttrande framgår hur kap. 17 kap. kommer att se ut, om Lagrådets förslag genomförs.

17 kap. 1 och 2 §§

I remissförslaget innehåller dessa paragrafer de grundläggande bestämmelserna om marknadsskadeavgift. Det framgår av bestämmelserna att avgiften påförs av allmän förvaltningsdomstol. Frågan i

vilka fall en avgift ska beslutas regleras i 2 §. De situationer som ska föranleda en avgift anges i tre skilda punkter. Punkt 1 handlar om fall då ett avtal mellan en upphandlande myndighet och en leverantör ska få bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte har iakttagits, medan punkt 2 tar sikte på fall då ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse. Punkt 3 slutligen behandlar den situationen att den upphandlande myndigheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering.

1 § vänder sig till tillsynsmyndigheten och föreskriver att myndigheten, i fall som avses i 2 § 1 och 2, ”ska” ansöka hos domstol om att en upphandlande myndighet ska påföras en avgift, medan tillsynsmyndigheten i fall enligt 2 § 3 ”får” göra en avgiftsansökan.

I linje med vad som har föreslagits beträffande bestämmelserna om överprövning i 16 kap. anser Lagrådet att den inledande regeln om marknadsskadeavgift ska ta sikte på domstolens uppgifter och ange vilka förutsättningar som gäller för ett avgiftsbeslut. Det kan emellertid vara lämpligt att i samma paragraf också slå fast att domstolen beslutar om avgift efter ansökan av tillsynsmyndigheten.

Uppdelningen i 1 § då fall då tillsynsmyndigheten ”ska” respektive ”får” ansöka om ett avgiftsbeslut grundar sig på ändringsdirektivet. Enligt Lagrådets mening kan det emellertid starkt ifrågasättas om en sådan uppdelning är meningsfull. En ovillkorlig skyldighet för tillsynsmyndigheten att ansöka om avgift, så snart någon av de angivna lagöverträdelsena har inträffat kan knappast upprätthållas. Hänsyn måste kunna tas till överträdelsens karaktär och betydelse i det enskilda fallet. Här spelar det också in vilka resurser tillsynsmyndigheten har till sitt förfogande.

Även regeln om att tillsynsmyndigheten i fall enligt 2 § 3 ”får” göra en ansökan om avgift väcker frågor. Ett spørsmål är vilka kriterier som ska gälla för myndighetens beslut. Enligt Lagrådets uppfattning kan de fall som avses med punkten 3 – att den upphandlande myndigheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering – vara minst lika allvarliga som de fall som behandlas i de övriga punkterna. Är förhållandena graverande, torde tillsynsmyndigheten ha anledning att agera.

Med hänsyn till det anförda anser Lagrådet att man bör avstå från att göra en sådan uppdelning som har skett i 1 § i det remitterade förslaget. Det bör vara tillräckligt att, som Lagrådet redan har varit inne på, ange att domstolen beslutar om avgift efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Det får förutsättas att tillsynsmyndigheten noga följer utvecklingen på upphandlingsområdet och gör en ansökan när det med hänsyn till samtliga omständigheter är befogat. Den nu föreslagna ordningen får enligt Lagrådets mening anses uppfylla kraven i artikel 2e i ändringsdirektivet.

De föreslagna 1 och 2 §§ i remissförslaget bör alltså ersättas av en enda paragraf.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 15

Remissförslagets beskrivning av förutsättningarna för ett avgiftsbeslut bör enligt Lagrådets mening redigeras om. Det finns bl.a. anledning att låta bestämmelsen i punkt 2, som tar sikte på fall då ett avtal har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse, bli placerad sist i uppräknningen. Möjligheten att i sådana fall besluta om avgift torde ha begränsad betydelse.

Den utformning av lagtexten som Lagrådet förordar framgår av bilaga 3 till Lagrådets yttrande.

Efter 1 § i Lagrådets förslag bör följa bestämmelser om behörig domstol m.m. motsvarande de bestämmelser som i remissförslaget har tagits in i 14 § första och tredje styckena. Bestämmelserna bör alltså i Lagrådets förslag bilda 2 §.

17 kap. 3 §

Remissförslagets 3 § innehåller bestämmelser om marknadsskadeavgiftens storlek. I första stycket sägs bl.a. att avgiften inte får överstiga tio procent av kontraktsvärdet. Hur kontraktsvärdet ska uppskattas anges i paragrafens andra stycke. Lagrådet föreslår att man där tar in en hänvisning till bestämmelserna i 3 kap. 3 och 4 §§ samt 15 kap. 3 a §.

17 kap. 4 §

Enligt paragrafen ska vid fastställandet av marknadsskadeavgiftens storlek särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. Vidare sägs att någon avgift inte ska påföras i ringa fall och att avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl.

Enligt Lagrådets mening bör författningskommentaren beträffande dessa bestämmelser göras fylligare än som skett i lagrådsremissen. Bl.a. bör det lämnas ett eller ett par exempel på fall då avgiften bör kunna efterges. Det finns också anledning att behandla frågan om en avgift ska kunna beslutas när ett avtal har förklarats ogiltigt.

17 kap. 5 och 6 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om tidsfrister för ansökningar om marknadsskadeavgift. Lagrådet har i sak inte någon erinran mot paragraferna. De intagna hänvisningarna till andra lagrum får emellertid justeras med hänsyn till vad Lagrådet har föreslagit i det föregående.

17 kap. 7–9 §§

I paragraferna regleras frågor om betalning av marknadsskadeavgift m.m. Paragrafernas lydelse lämnas utan erinran.

I remissförslaget har i 10–13 §§ tagits in regler om tillsyn. I enlighet med vad Lagrådet har föreslagit i det föregående bör dessa regler brytas ut ur 17 kap. och bilda ett nytt 18 kap. med rubriken Tillsyn. Detta kapitel bör i en särskild paragraf också innehålla en motsvarighet till lagrådsremissens bestämmelser om behörig domstol m.m. i 17 kap. 14 § andra och tredje styckena.

18 kap.

Rubriken till detta nya kapitel bör vara Tillsyn.

I det följande hänför sig Lagrådet till paragraferna 17 kap. 10–14 §§ i det remitterade förslaget. Om Lagrådets förslag till omredigering av 17 kap. godtas, kommer dessa paragrafer att betecknas 18 kap. 1–5 §§.

18 kap. 11 §

I denna och några följande paragrafer i lagrådsremissen förekommer uttrycket ”upphandlande myndigheter eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet”.

I allmänmotiveringen (avsnitt 10) anges att syftet med den senare delen av uttrycket (”kan antas vara en upphandlande myndighet”) är att man ska komma till rätta med att vissa organ anser sig inte vara upphandlande myndigheter. Med det angivna uttrycket skulle tillsynsmyndigheten få lättare att med olika åtgärder vända sig mot dessa organ.

Enligt Lagrådets mening kan det ifrågasättas om den angivna bestämmelsen är ändamålsenlig. Lagrådet vill dock inte motsätta sig att bestämmelsen införs.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

För det fall Lagrådets ovan redovisade förslag till ändringar i LOU godtas bör motsvarande ändringar i tillämpliga delar göras i rubricerad lag.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Lagrrådet lämnar förslaget utan erinran.

8 kap.

**Tidsfrister vid selektivt för-
farande och förhandlat för-
farande med föregående annon-
sering**

Vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående annonsering *skall* tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering.

Vid selektivt förfarande *skall* tidsfristen för att komma in med anbud vara minst 40 dagar från den dag då en inbjudan enligt 10 § skickades till utvalda anbudssökande.

Det som anges i första och andra styckena gäller om inte något annat följer av 4–8 §§.

**Tidsfrister vid selektivt för-
farande, konkurrenspräglad
dialog och förhandlat förfarande
med föregående annonsering**

3 §

Vid selektivt förfarande, *konkurrenspräglad dialog* och förhandlat förfarande med föregående annonsering *ska* tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering.

Vid selektivt förfarande *ska* tidsfristen för att komma in med anbud vara minst 40 dagar från den dag då en inbjudan enligt 10 § skickades till utvalda anbudssökande.

Det som anges i första och andra styckena gäller om inte något annat följer av 4–8 §§.

5 §

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel, får tidsfristerna enligt 2 och 4 §§ för att komma in med anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 3 § första stycket för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt *eller* förhandlat förfarande med föregående annonsering, förkortas med sju dagar.

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel, får tidsfristerna enligt 2 och 4 §§ för att komma in med anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 3 § första stycket för att komma in med anbudsansökningar vid selektivt förfarande, *konkurrenspräglad dialog* *eller* förhandlat förfarande med föregående annonsering, förkortas med sju dagar.

**Skriftlig inbjudan att komma in
med anbud *eller* att förhandla
vid selektivt respektive för-
handlat förfarande****Skriftlig inbjudan att komma in
med anbud, att förhandla *eller*
föra dialog vid selektivt
respektive förhandlat förfarande
*eller konkurrenspräglad dialog***

10 §

Vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående annonsering *skall* en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud eller att förhandla.

Inbjudan *skall* innehålla förfrågningsunderlaget. Om förfrågningsunderlaget är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan *skall* dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det *skall* betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet *skall* skickas och på vilket eller vilka språk det *skall* skrivas,

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som *skall* bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling eller av förfrågningsunderlaget och

6. övriga uppgifter av betydelse för upphandlingen.

Vid selektivt förfarande, *vid konkurrenspräglad dialog* och *vid förhandlat förfarande* med föregående annonsering *ska* en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud, *att delta i dialogen* eller att förhandla.

Inbjudan *ska* innehålla förfrågningsunderlaget *eller, i förekommande fall, det beskrivande dokumentet*. Om förfrågningsunderlaget *eller det beskrivande dokumentet* är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan *ska* dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det *ska* betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet *ska* skickas och på vilket eller vilka språk det *ska* skrivas, *eller, vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om dag och plats för dialogens början samt om det eller de språk som ska användas,*

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som *ska* bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling, *det beskrivande dokumentet* eller av förfrågningsunderlaget, och

Om någon annan än den upphandlande myndigheten skall lämna ut förfrågningsunderlaget

Om någon annan än den upphandlande myndigheten ska lämna ut förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet

Prop. 2009/10:180
Bilaga 15

11 §

Om någon annan än den upphandlande myndigheten på begäran *skall* lämna ut hela eller delar av förfrågningsunderlaget, *skall* adressen anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift *skall* betalas för de begärda handlingarna, *skall* upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna *skall* skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har tagits emot.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande

Om någon annan än den upphandlande myndigheten på begäran *ska* lämna ut hela eller delar av förfrågningsunderlaget, *det beskrivande dokumentet* eller de kompletterande handlingarna, *ska* adressen anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift *ska* betalas för de begärda handlingarna, *ska* upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna *ska* skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har tagits emot.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

12 §

Den upphandlande myndigheten *skall* vid selektivt och förhandlat förfarande lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget eller kompletterande handlingar senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid påskyndat förfarande enligt 8 § andra stycket *skall* denna tidsfrist vara fyra dagar.

Den upphandlande myndigheten *ska* vid selektivt och förhandlat förfarande *samt vid konkurrenspräglad dialog* lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, *det beskrivande dokumentet* eller kompletterande handlingar senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid påskyndat förfarande enligt 8 § andra stycket *ska* denna tidsfrist vara fyra dagar.

16 kap. Avtalsspärr, överprövning och skadestånd

Avtalsspärr

Allmänna bestämmelser om avtalsspärr

1 §

Om en upphandlande myndighet är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 § och underrättelsen har skickats med ett elektroniskt medel, får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att underrättelsen skickades.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått från utskickandet.

Om en upphandlande myndighet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den angivna perioden.

Undantag från avtalsspärr

2 §

Avtalsspärr gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 eller 4, om undantag har beslutats med stöd av 15 kap. 22 §,
2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 5–9 §§,
3. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller
4. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

3 §

Vid förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerades.

Allmänna bestämmelser om överprövning

4 §

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller riskera att lida skada kan en förvaltningsrätt överpröva

1. en upphandling och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

5 §

Ansökning om överprövning görs hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Överprövning av upphandling

6 §

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att den leverantör som har ansökt om överprövning av upphandling har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Överprövning av upphandling får inte ske efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och leverantören.

7 §

Om det under pågående överprövning av en upphandling ingås ett avtal i strid med 1, 3, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet.

Förlängd avtalsspärr vid överprövning av upphandling

8 §

Har det gjorts ansökan om överprövning av en upphandling, fortsätter avtalsspärr enligt 1 eller 3 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

9 §

I fall då avtalsspärr inte gäller får rätten besluta att avtal inte får ingås innan något annat har bestämts. Rätten får också besluta att, till dess något annat har bestämts, ett avtal inte får fullgöras.

Beslut enligt första stycket får underlåtas, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Tiodagarsfrist

10 §

När en förlängd avtalsspärr gäller, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett beslut enligt 9 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Regeringsrätten har fattat ett beslut enligt 9 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av upphandling

11 §

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en sådan avtalsspärr som avses i 1 eller 3 §.

12 §

En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten med ett elektroniskt medel har skickat en underrättelse om beslutet och angett skälen för detta.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, ska ansökningen om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten innan 15 dagar har gått från utskickandet.

13 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §, eller

2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbudsförfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har ingåtts i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 1, 3 eller 8 §, tiodagarsfristen i 10 § eller ett interimistiskt beslut i 9 § eller om avtalet har ingåtts före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

14 §

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

15 §

Bestämmelserna om ogiltighet i 13 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten har skickat en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket samt iakttagit en avtalsspärr enligt 1 §, eller

2. om en upphandlande myndighet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 3 §.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtals giltighet

16 §

En ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska, om inte annat följer av andra stycket, ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts.

Ansökan ska dock ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått

Prop. 2009/10:180
Bilaga 15

1. från det att Europeiska kommissionen har publicerat en annons enligt 7 kap. 3 § eller ett meddelande enligt 15 kap. 21 §, eller

2. från det att den upphandlande myndigheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat en sammanfattning av sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Beräkning av vissa tider

17 §

Vid beräkningen av längden av en avtalsspärr samt av tiodagarsfrister enligt 10 § och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Förbud mot överklagande

18 §

Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Skadestånd

19 §

En upphandlande myndighet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för en leverantör.

Rätten till skadestånd inbegriper ersättning till en anbudssökande eller anbudsgivare som har deltagit i en offentlig upphandling och som har haft kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

20 §

Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och leverantören eller har förklarats ogiltigt enligt 13 § genom ett lagakraftvunnet avgörande. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Upphandlingsskadeavgift

Allmänna bestämmelser om upphandlingsskadeavgift

1 §

Efter ansökan av tillsynsmyndigheten kan en allmän förvaltningsdomstol besluta att en upphandlande myndighet ska betala en upphandlingsskadeavgift, om

1. ett avtal mellan myndigheten och en leverantör har slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §,

2. en allmän förvaltningsdomstol i ett lagakraftvunnet avgörande har fastställt att ett avtal mellan myndigheten och en leverantör får bestå, trots att det har ingåtts i

strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 16 kap. 1, 3 eller 8 §, eller

3. en förvaltningsdomstol genom ett lagakraftvunnet avgörande har fastställt att ett avtal mellan myndigheten och en leverantör får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 14 §.

2 §

Ansökning om upphandlingsskadeavgift ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sitt hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Avgiftens storlek

3 §

Avgiften ska uppgå till lägst 10 000 kr och högst tio miljoner kr. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

Beräkningen av kontraktsvärdet ska ske enligt 3 kap. 3 och 4 §§ eller 15 kap. 3 a §.

4 §

Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig en överträdelse är.

Tidsfrister för ansökan om upphandlingsskadeavgift

5 §

En ansökan om avgift enligt 1 § 1 eller 3 ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som ansökan grundades på har vunnit laga kraft.

6 §

När en ansökan om avgift grundas på 1 § 2 och en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom de tidsfrister som anges i 16 kap. 16 §, får avgiftsansökningen inte göras förrän fristen har löpt ut och samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft. Avgiftsansökningen ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft.

När ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom de tidsfrister som anges i 16 kap. 16 §, ska avgiftsansökningen ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från det att avtalet slöts.

Betalning av upphandlingsskadeavgift m.m.

7 §

Upphandlingsskadeavgiften tillfaller staten.

8 §

Upphandlingsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att avgörandet beträffande avgiften har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i avgörandet.

Om avgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften till indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

9 §

En beslutad upphandlingsskadeavgift faller bort, om avgörandet beträffande avgiften inte har kunnat verkställas inom fem år från det att avgörandet har vunnit laga kraft.